

**SAKARYA
TİCARET BORSASI**

SAKARYA COMMODITY EXCHANGE

ISSN : 2458 - 8946 YIL : HAZİRAN 2022 SAYI : 71

Küresel İklim Değişikliği ve Enerji Krizi

**Nijerya Yatırım
Heyeti'nden
Türk Şirketlerine
Ziyaret**

**TOBB Başkanı
Rıfat
Hisarcıkoğlu'ndan
STB'ye Ziyaret**

**Dünya Fındık
Haftası
Çalışmaları
Başladı**

**ATB Gıda Kontrol
Laboratuvarı
"Yetkili Sınıflandırıcı
Laboratuvar
Faaliyet Belgesi"ni Aldı**

İÇİNDEKİLER

4

Başkandan Adem Sarı

"Toprağı ve Yaşamı
Korumak
Sürdürülebilirliğin
Temelidir"

5

Başkandan Avni Uçar

"Bölgemize ve İlimize
Hizmet Verecek Olmanın
Mutluluğunu
Yaşıyoruz"

6

STB Lisanslı Depo
Ziyaretleri

Sarı; "7 silo, engelli dostu
olarak tasarlanan çiftçi evi ve
idari binanın inşaatını
tamamladık."

7

Kocaeli Üniversitesinden
STB'ye Ziyaret

KOÜ Öğretim görevlileri
ve Öğrenciler Stb'yi
ziyaret etti

8

Nijerya'dan Türk
Şirketlere Ziyaret

Sarı; "Fındık ürünü ile ilgili
çikolata ve fındık mamulleri için
anlaşma imzaladık"

12

Karagöl Süt Ürünleri
Firma Sahibi ile Ropörtaj

Nedim Maden; "Devletin
bizlere biraz söz vermesi, ses
vermesi lazım"

14

Dünya Fındık Haftası
Çalışmaları Başladı

"Dünya Fındık Haftası"nın
çalışmalarına
start verildi.

21

TOBB'dan 153 Okul
Projesi

Hisarcıklıoğlu; "154 ilçede,
154 yeni okul için
harekete geçiyoruz."

22

Yeni Fındık Çeşitleri
Geliyor

"Sakarya İli Fındıklarının Klon
Seleksiyonu" ile yeni fındık
çeşitlerinin geliştirilmesi hedefleniyor.

23

2 Bin Fidan Toprakla
Buluşturuldu

Süper Food' Aronya bitkisinden
2 bin fidanı toprakla
buluştu.

28

Adem Sarı;
Köyler Boşaldı

Sarı; Sakarya Ticaret Borsası
olarak tarıma büyük önem
veriyoruz.

Sahibi

Sakarya Ticaret Borsası adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Adem SARI
sakarya@stb.org.tr

Sorumlu Müdür

Sakarya Ticaret Borsası

Genel Sekreteri

Yasemin ARIKAN

Yayın Kurulu

Adem SARI
Yönetim Kurulu Başkanı
Serkan KAYINOVA
Yönetim Kurulu Üyesi

Yayına Hazırlayan

Zümran CEBECİ
Basın Yayın / Kalite Akreditasyon Şefi

Basım Yeri ve

Grafik Tasarım
AJANS GÜVEN

Yayın Türü

Sürelî
4 ayda bir yayınlanır

Yazışma Adresi
Sakarya Ticaret Borsası
Tekeler Mevkii 54200 Adapazarı / SAKARYA
Tel: 0264 278 42 30 - 5 hat / Fax: 0264 278 42 32
web: www.stb.org.tr / e-mail: sakarya@stb.org.tr
basin@stb.org.tr

STB Dergisi'nde yer alan yazılar,
aksi belirtilmedikçe STB'nin resmi görüşünü yansıtmaz.
İmzalı yazılarda belirtilen görüşler sadece
yazarlara aittir. Reklamlar, reklam veren şirketin
sorumluluğundadır. Dergimizdeki yazılar kaynak
gösterilerek kullanılabilir.

Efendiler !

Milletimiz çiftçidir. Milletin çiftçilikteki çalışmasını yeni ekonomik tedbirlerle son hadde eriştirmeliyiz. Köylünün çalışmasının neticeleri ve verimleri kendi menfaati lehine son hadde çıkarmak ekonomik siyasetimizin temel ruhudur.

K. Atatürk

STB Yönetim Kurulu Başkanı
Adem SARI

“Toprağı Korumak Sürdürülebilirliğin Temelidir”

Değerli Okurlarımız,

Artan dünya nüfusuna paralel olarak gıda ihtiyacının karşılanması en önemli sorun haline gelmekte, bu da tarım sektörünü içinde yaşadığımız yüzyılın en stratejik sektörü haline getirmektedir. Bunun yanı sıra istihdam, tüketim harcamaları, diğer sektörlerle ham madde temini, milli gelir ve ihracattaki payı, tarım sektörünün sosyoekonomik açıdan sahip olduğu önemi daha da artırmaktadır. Geniş bir etki alanına sahip olması nedeniyle tarım politikaları; ülkelerin siyasal, ekonomik ve sosyal politikalarının en önemli unsuru oluşturmaktadır.

Toprağı korumak, yaşamı korumak ve sürdürülebilirliğin temelini tesis etmektir. Sürdürülebilir tarım, bu çerçevede gıda güvenliğini garanti altına almanın, sağlıklı ekosistemleri beslemenin, toprağın, suyun ve doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimini desteklemenin yolu olarak ortaya çıkıyor. Bu kavramın her geçen gün, tarımsal süreçte yer alan aktörlerin gündeminde daha fazla yer aldığını görüyoruz.

Tarım sektörünün temel hedefi; üretim, arz ve gıda güvenliğidir. Tarımsal üretim ve arz güvenliğini destekleyen politikalarla, değişen tüketim alışkanlıkları ve ihtiyaçları doğrultusunda üretimi yönlendirmek, yeterli ve güvenilir gıda arzını sağlamak ve tüketicinin gıdaya ilişkin endişelerini gidermek temel öncelik olmaktadır.

Tarım sektörünün kalıcı ve uzun vadeli bir sektör haline dönüştürülmesi için bitkisel ve hayvansal ürünlerin bir mala, hizmete dönüşmesi ve bunların da sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde yapılması gerekmektedir. Ekonomik, verimli ve rasyonel olmayan bir yaklaşım sürdürülebilir kalkınmanın önünde engel oluşturmaktadır. Ülkemizin sürdürülebilir tarım yaklaşımını etkileyen başlıca hususlar; sulama, erozyon, şehirleşme, sanayileşme, turizm, çevre kirliliği, fazla girdi kullanımı, mera ve çayırın ıslahıdır. Sürdürülebilir tarım yaklaşımının temeli olan, kırsal alanda üretim yapan çiftçilerin bulundukları yerlerde faaliyetlerini sürdürebilmeleri, hak ettikleri refah düzeyine ulaşmaları, çiftçilere altyapı, eğitim ve sağlık hizmetlerinin götürülmesi, ekonomik faaliyetlerinin geliştirilmesi, yerel potansiyelin değerlendirilmesi, doğal ve kültürel varlıkların korunmasını hedefleyen kırsal kalkınma önümüzdeki süreçte öne çıkacaktır.

Değerli Okurlarımız,

Tarım sektöründeki altyapı ve yatırım eksikliği, yüksek maliyet-düşük verimle üretim yapan bir tarımsal yapının

kurulmasına ve rekabet gücünün azalmasına neden olmaktadır. Daha yüksek verimle daha fazla ve kaliteli üretim yapabilmek için gerekli olan tarımsal verimlilik ve rekabet düzeyini artırabilmek için yatırım eksikliğinin giderilmesi, bilgi ve teknolojinin daha fazla kullanılması ve iç üretim potansiyelinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Türkiye’de örgütlenme ve pazarlama alanında yaşanan sorunlar; tarım sektörünün istenen düzeye ulaşmasını engellemekte, ülke genelinde ekonomik ve sosyal sorunlara yol açmaktadır. Tarım sektörünün dünyadaki hızlı değişime ayak uydurabilmesi için bu temel sorunların çözümüne ihtiyaç duyulmaktadır. Milli gelir ve istihdamdaki payı nedeniyle ekonominin temel unsuru olan tarım sektöründeki büyüme; toplumun refahını, zenginliğini, yaşam kalitesini arttırma ve sürdürülebilir kalkınma açısından büyük önem taşımaktadır. Kişi başına düşen tarım alanı miktarının azalması, mevcut tarım alanlarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılması ve hayvancılık sektörünün uluslararası rekabete uyum sağlayacak stratejik bir yaklaşımla ele alınmasını gerektirmektedir. Tarım sektörü ve kırsal kalkınmada yaşanacak başarılı bir dönüşüm; sadece kırsal alanı etkilemeyecek, göç ve hızlı nüfus artışı ile altyapı ve sosyal sorunlarla baş etmek zorunda kalacak olan şehirlerin de bu süreci sancısız bir şekilde yaşamalarını sağlayacaktır. Uygulanacak destekleme politikaları ile üretici gelirlerinde istikrar sağlanması, güvenilir gıda arzının temini ve haksız rekabetin önlenmesi, hayvanların kendi doğalarına uygun şekilde yetiştirilmesi, hayvanlardan insanlara geçen hastalıkların önlenerek halk sağlığının korunması temel politikalar arasında önemli yer tutmaktadır. Kaynakların etkin kullanımı ilkesi çerçevesinde ekonomik, sosyal, çevresel ve uluslararası gelişmeler boyutunu bütüncül bir yaklaşımla ele alan örgütlü, rekabet gücü yüksek, sürdürülebilir bir tarım sektörünün oluşturulması gerekmektedir.

Değerli Okurlarımız,

Tarımda vizyonumuz; toplumun sağlıklı beslenme gereksinimlerini yeterli nicelik ve nitelikte, ekonomik, ekolojik ve sosyal açıdan sürdürülebilir yollarla karşılayabilen, biyolojik çeşitliliğini koruyan ve toplumsal yarara dönüştürebilen, ekonomik, ekolojik ve sosyal açıdan sürdürülebilir, verimliliği artan tarım ve tarımsal sanayinin de katkısıyla, uluslararası alanda rekabet edebilen gelişmiş bir Türkiye olmaktadır.

STB Meclis Başkanı
Avni UÇAR

“ Bölgemize ve İlimize Hizmet Verecek Olmanın Mutluluğunu Yaşıyoruz ”

Değerli Okurlarımız,

Bilindiği üzere küresel ısınma ve betonlaşma sebebiyle ekim alanları daralmakta, gıda üretiminde yetersizlikler görüldüğü gibi üretilen ürünlerin de ziyan edilmemesi önem arz etmektedir. Günümüzde özellikle hasat döneminde ürünlerin oldukça olumsuz şartlarda stoklanması ve kısa süre içerisinde oluşan bozulmalarla kullanılamaz hale gelmesi sebebiyle lisanslı depolara ihtiyaç duyulmaktadır. Lisanslı depolarla üretici, tüccar ve sanayicinin ürünlerinin emanet alınarak sağlıklı bir şekilde muhafaza edilmesi hedeflenmektedir.

Tarım ürünleri, organik karakterli olması sebebiyle dayanıksız bir yapıya sahiptirler. Depolamaya elverişli ürünler için depolama imkânlarının olmaması durumunda üreticiler, ürünlerini kısa sürede elden çıkartmak zorunda kalmakta ve bu durum da üretici gelirinin düşmesine neden olmaktadır. Ürününü depolamaksızın elden çıkartmak durumunda kalan üreticiler, düşük fiyatların da etkisiyle genellikle kaliteye fazla önem vermemekte, üretimde kalitesizlik tüccarlara ve sanayicilere bir kalitesizlik maliyeti olarak yansımaktadır. Ayrıca büyük miktarlarda ürün alımı yapan tüccar ve sanayiciler için de bir stok maliyeti ortaya çıkmaktadır.

Tarımda lisanslı depoculuğun bir diğer önemi ise lisanslı depoda muhafaza edilebilecek ürünlerin uygun yöntemlerle ve sağlıklı koşullarda sık sık ilaçlama, temizlik vb. işlemler

yapılarak kalite sınıflarına göre ürünlerin depolanmasının sağlanarak söz konusu ürünlerin ticaretinin daha sistemli ve güvenilir hale getirilmiş olmasıdır. Ülkemizde de büyük kapasiteli lisanslı depoların artması halinde piyasada oluşabilecek olan arz fazlası ürünlerin depolanması ile fiyat kontrol altına alınabilecek ve arz fazlalığından kaynaklanan fiyat dalgalanmalarını bir dereceye kadar engellemek mümkün olacaktır.

Dünyada uzun yıllardır kullanılan lisanslı depoculuk sistemi ülkemizde 2011 yılında uygulanmaya başlamıştır. Ülkemizde Edirne, Kırklareli, Karaman, Konya, Eskişehir Ticaret Borsalarında lisanslı depoculuk faaliyetleri bulunmakta olup Sakarya Ticaret Borsası olarak lisanslı depomuzu harman sezonunda faaliyete geçirmeyi planlamaktayız. Bölge tarımı için önemli bir yatırım olan lisanslı depomuzda hububat ürünlerinin muhafaza için ürünlerin analizi yapılarak nitelik ve özellikleri belirlenecek, standartlara uygun olarak sınıflandırılıp kaliteli üretim ile güvenli bir piyasanın oluşturulmasına katkı sağlanacaktır.

Kaynakların rantabl kullanılmasına ve tarımda sürdürülebilirliğe katkı sağlayacak, ticareti kolaylaştıracak bu vizyon projenin bölgemize ve üyelerimize bol kazanç getirmesi temennisiyle...

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

Esen kalın.

STB Lisanslı Depo Ziyaretleri Sürüyor

Sakarya Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem Yüce, Sakarya İl Tarım ve Orman Müdürü Ali Ulvi Özerdem, Akyazı Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Muzaffer Başer, Yönetim Kurulu Başkanı Şinasi Bayraktar, Akyazı Ticaret Borsası Meclis Başkanı Vedat Böcek, Akyazı Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Şener Bayraktar ve Yönetim Kurulu Üyeleri "Sakarya Ticaret Borsası Lisanslı Depo" alanında incelemelerde bulundular. Sakarya Ticaret Borsası Başkanı Adem Sarı'dan süreç ile ilgili bilgiler aldılar.

Yönetim Kurulu Başkanı Adem Sarı, Alancuma mevkinde inşaat çalışmalarında sona gelinen lisanslı deponun Sakarya Ticaret Borsasının vizyon projesi olduğunu belirterek "25 bin 900 ton çelik depolama kapasitesine sahip tesisimizde şu an 7 silo, engelli dostu olarak tasarlanan çiftçi evi ve idari binanın inşaatını tamamladık. Bir silomuzun ve çevre düzenlemelerinin ardından inşallah harman sezonunda hizmet vermeye başlayacağız." dedi.

Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem Yüce ziyaretle ilgili olarak "Böyle modern ve teknolojik tesislerin hayata geçtiğine şahit olmak tarımın geleceği için umutlarımızı daha da yeşertiyor. Emegi geçen herkesi tebrik ederim." dedi.

Sakarya İl Tarım ve Orman Müdürü Ali Ulvi Özerdem; tarım ürünleri üretiminin sürdürülebilirliğine katkı sağlayacak, ticaretini kolaylaştıracak, modern depolama imkânları sunacak yatırımın hayırlı olması temennisinde bulunarak lisanslı deponun bölge tarımı için önemli bir yatırım olduğunu ifade etti.

Kocaeli Üniversitesi'nden STB'ye Ziyaret

Kocaeli Üniversitesi İzmit Meslek Yüksek Okulu Tıbbi Aromatik Bitkiler Programı Bölümü Öğretim Görevlileri ve Öğrencileri Sakarya Ticaret Borsasını ziyaret etti.

Ziyarette Sakarya Ticaret Borsası Meclis Başkan Yrd. Kenan Akçan ve Yönetim Kurulu Üyesi Vedat Arslan, Genel Sekreter Yasemin Arkan, Canlı Hayvan Borsası Veteriner Hekimi Ahmet Talha Atabek, STB Lisanslı Depo Müdürü Samet Korkmaz hazır bulundu. Ziyarette borsa ve borsacılık faaliyetleri hakkında bilgiler verildi.

STB Yönetim Kurulu Üyesi Vedat Arslan süpürgecilik mesleğinin teknolojiye yeni düştüğünü belirterek "Eskiden süpürgecilik gözde mesleklerdendi. Tüketicinin tercihi konfordan yana kullanması, el süpürgesi üreten atölyelerin bir bir kapanmasına neden oldu. Sürdürülebilirliğin sağlanması için süpürgecilik bir el sanatı olarak değerlendirilmeli ve desteklenmeli. Türkiye'nin önemli süpürge üretim merkezlerinden olan Sakarya Süpür-

gesinin Coğrafi işaretini borsa olarak ilimize kazandırmaktan dolayı mutluyuz" ifadelerini kullandı.

STB Meclis Başkan Yrd. Kenan Akçan Tarım ve hayvancılık sektörünün hayati öneme sahip sektörler olduğunu belirterek "Türkiye'deki damızlık hayvanların azalmasından ve besi hayvanlarının yem girdilerinin

yüksek olmasından dolayı genç nesil eskisi gibi besi hayvancılığı yapmıyor. Bir süreden beri besiciler kestikleri hayvanların yerine yenisini koyamıyor. Bu gelecek açısından en büyük risk. Türkiye'nin ithalata değil, üretim seferberliğine ihtiyacı var. Bunun için üretimi artıracak önlemler alınmalı" ifadelerini kullandı.

STB Gıda kontrol Laboratuvarı, Canlı Hayvan Borsası ve Lisanslı depo saha ziyaretleri ile faaliyetlerle ilgili bilgiler verildi.

Nijerya Yatırım Heyeti'nden Türk Şirketlerine Ziyaret

Nijerya Yatırım Heyeti; Sakarya Ticaret Borsası Başkanı Adem Sarı ile birlikte ilimizde marka değerine sahip Güneşoğlu Süt, Akova Un Sanayi, Balsu Fındık, Sarılar Fındık ve Tavsan'ı ziyaret etti. Heyet; sanayi kuruluşlarının üretim, satış, pazarlama ve yapılarıyla ilgili yetkililerden bilgi aldı.

Başkan Sarı, Türkiye ile Nijerya arasındaki köprünün genişletilmesi gerektiğine değinerek "Üyelerimizin yeni pazarlar bulmaları ve tarafların birbirlerini tanıması için organize ettiğimiz ikili iş görüşmeleri oldukça verimli geçti. Ziyaretlerde Sarılar Dış Ticaret olarak fındık ürünü ile ilgili çikolata ve fındık mamulleri için anlaşma imzaladık. Kurduğumuz bu diyalogun geliştirilerek devam etmesini temenni ediyorum." dedi.

Yapılan ziyaretlerde firmaların güvenlik çekincelerini dile getirdiğini ifade eden Başkan Sarı "Nijerya devleti hem güvenlik hem yatırım açısından çok büyük kolaylıklar sağlayacak, devletin garantörlüğü konusunda önemli bilgiler aldık. Güvenilir bağlantılara yöneldiğiniz sürece yatırımlarınız iyi netice verecektir." dedi.

Bu organizasyona ev sahipliği yapmaktan mutluluk duyduğunu belirten Başkan Âdem Sarı "Nijerya heyeti ile iki gündür beraberiz. Sayın Vali'mize ve Belediye Başkanı'mıza, iş tecrübeleri ve birikimleriyle iki ülke arasında köprü kurulmasına vesile olan TARIMKON Federasyonu Genel Başkanı Hakan Bey'e verdikleri destek için çok teşekkür ediyorum. Destekleri bizim için büyük önem taşıyor. Bu ziyaretleri daha önce gerçekleştirmemiz gerektiğini anladım. Bayramdan sonra Nijerya'da iş insanlarımız ve üst düzey temsilcilerimizin katılımıyla B2B görüşmeleri yapmayı planlıyoruz. İnşallah bütün çabalarımız hayırlara vesile olur." ifadelerini kullandı.

Nijerya Yatırım Ajansı Başkanı Aminu Suleman Takuma, ziyaretleri neticesinde Sakarya'dan fındık ve mamulleri alınacağını belirterek "Nijerya devleti ve iş insanları adına burada ticaret anlaşmaları yapmaktan çok memnunum. Ziyaretlerin sayısını arttırarak hem ticari hem de ekonomik alanlarda iş birlikleri oluşturmaya devam edeceğiz. Sürekli iş formları ve iki şehir arasında diyalogun arttırılmasına yönelik protokollerle burada gördüğümüz teknolojik yatırımları ve Türk fabrikalarını Nijerya'da görmekten büyük mutluluk duyacağız." dedi.

Ziyaretlerin ardından Sakarya Valisi Çetin Oktay Kaldırım, 3. OSB Dernek Başkanı Muzaffer Güneş, Tarım Konfederasyonu Başkanı Hakan Yüksel, Ticaret Borsası üyeleri ve sanayicilerin de yer aldığı toplantıda Nijerya ile Türkiye arasında gerçekleştirilecek yatırımlar istişare edilerek fizibilite çalışması yapılması ve birliktelik sürecinin değerlendirilmesi kararına varıldı.

STB'den Nijerya'ya Ziyaret

Çeşitli temas ve incelemelerde bulunmak üzere Nijerya'ya giden Sakarya Ticaret Borsası (STB) Yönetim Kurulu Başkanı Adem Sarı, Türk Büyükelçiliği'ni ziyaret etti.

STB Yönetim Kurulu Başkanı Adem Sarı, Nijerya'da ilk ziyaretini Türk Büyükelçiliği'ne yaptı. Başkan Sarı, Türk Büyükelçisi Hidayet Bayraktar ile bir araya gelerek projeleri hakkında bilgilendirmede bulundu.

Büyükelçi Bayraktar "Türk iş insanlarımızın, Sakarya Ticaret Borsası üyelerinin ve TARIMKON'un Nijerya projelerini tam destekliyoruz." diyerek yapılan ziyaretin anlamlı olduğuna dikkat çekti.

Büyükelçi Bayraktar'ın ardından Başkan Sarı ve berabe-

rindeki heyet, Nigeria Christian Pilgrimage Commission Executivesecretary Rev. Yakubu Pam'ı ziyaret etti. Başkan Sarı, bu ziyarette bölgemizin turizm potansiyeli hakkında bilgiler alarak istişarede bulunduklarına ifade etti.

Nijerya Devlet Yatırımları Ajansı Başkanı Sayın Asabe Asmau Ahmed'i, TARIMKON Genel Başkanı Hakan Yüksel ile ziyaret eden Başkanı Adem Sarı; Nijerya'daki temas ve incelemelerinin bugün de devam edeceğini, projeler hakkında yapacakları görüşmelerin çok önemli olduğunu belirtti.

Nijerya'da Yatırım Fırsatları

Sakarya Ticaret Borsası tarafından (STB) Nijerya Yatırım Fırsatları Toplantısı düzenlendi.

Borsada iş adamlarının katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda konuşan Vali Çetin Oktay Kaldırım, gelişen bir ülke olan Nijerya'nın önemli pazar olduğunu söyledi. Bu ülkenin Türkiye'ye ciddi ilgisi bulunduğunu, yaklaşımlarının çok iyi olduğunu vurgulayan Kaldırım, "İki devlet başkanları arasında da iyi ilişkiler kurulmuş durumda. Bu hukuki zemin, sözleşmelere de yansıyor. Bazı kaygılar vardı bunlar aşılmaya başladı, FETO gibi. Dolayısıyla iyi yolda olduğunu düşünüyorum" dedi.

Kapasite iyi

Vali Çetin Oktay Kaldırım, hangi alanlarda iş birliği yapılabileceği konusunda iyi hazırlanılmasını tavsiye ederek, "Bizim 'know-how'umuz, Ar-Ge potansiyelimiz, inovasyon kapasitemiz çok iyi. Buradan finansmandan ziyade 'know-how' transferi yaparsak, bu iş birliğini sağlarsak, finansmanı onlar sağlar. Bu şekilde bir iş birliği kurarsak başarılı oluruz." değerlendirmesini yaptı.

Rekabetçi şehir

Yatırımcılara, yurt dışına açılmaktan çekinmemelerini söyleyen Kaldırım, sözlerini şöyle sürdürdü: "Bu şehrin potansiyeli çok yüksek. Tarımda, sanayide, turizmde inanılmaz potansiyeli var. Tek konu akıllı çalışalım. Ortak akılla çalışalım. Yeni nesil alanlara odaklanalım. Geçmiş klasik sektörler de önemli ama onları da akıllandıralım. Teknolojiyi, Ar-Ge'yi inovasyonu bilgiyi, veriyi çok iyi kullanarak bu şehri markalaştırebiliriz. Sade-

ce Nijerya'da değil, dünyanın dört bir yanında bu ülkenin bayrağını sallayabiliriz, sallamak da bizim elimizde. Onun için kendimize güvenerek hem burada üretimi artıralım hem de dünya pazarlarına agresif şekilde gidelim. Rekabetçi şehir olalım" dedi.

Yatırım potansiyeli

Sakarya Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem Yüce, bir bölgenin, ülkenin, şehrin kalkınma modelleri olduğunu, her şeyin emek istediğini dile getirdi. Sınır ötesi ticaretin, kalkınmanın temelini oluşturduğunu dile getiren Yüce, "Bir bölgenin, ülkenin şehrin kalkınabilmesi, yaşam standartlarını ve gelir düzeyini artırabilmesi için

iki önemli unsur var. Birincisi, nitelikli insan, nitelikli toplum nitelikli devlet. İkincisi de sınır ötesi ticaret yoksa kalkınma modeli eksiktir." dedi.

Deneyim paylaşımı

STB Yönetim Kurulu Başkanı Adem Sarı ise kentteki yatırımcı ve iş insanlarına ülkedeki ekonomik durum ve ticaret alanları hakkında hazırlanan raporu anlatan Sarı, Nijerya'ya yaptıkları ziyarette elde ettikleri deneyimleri paylaştı. Nijerya'da ciddi yatırım potansiyeli olduğunu vurgulayan Sarı, Sakarya'nın bilgi, birikim ve tecrübesiyle bu ülkenin ihtiyaçlarını karşılayabileceğini kaydetti. Uluslararası Tarım ve Gıda Konfederasyonu İcra Kurulu Üyesi Ümran Almak da toplantıda iş insanlarının Nijerya hakkındaki sorularını yanıtladı.

Nijerya Yatırım Heyeti Türk Fındığına Talip

Nijerya Yatırım Heyeti; Sakarya Ticaret Borsası Başkanı Adem Sarı ile birlikte ilimizde marka değerine sahip Güneşoğlu Süt, Akova Un Sanayi, Balsu Fındık, Sarılar Fındık ve Tavsan'ı ziyaret etti. Heyet; sanayi kuruluşlarının üretim, satış, pazarlama ve yapılarıyla ilgili yetkililerden bilgi aldı.

İkili İş Görüşmeleri Oldukça Verimli Geçti

Başkan Sarı, Türkiye ile Nijerya arasındaki köprünün genişletilmesi gerektiğine değinerek "Üyelerimizin yeni pazarlar bulmaları ve tarafların birbirlerini tanıması için organize ettiğimiz ikili iş görüşmeleri oldukça verimli geçti. Ziyaretlerde Sarılar Dış Ticaret olarak fındık ürünü ile ilgili çikolata ve fındık mamulleri için anlaşma imzaladık. Kurduğumuz bu diyalogun geliştirilerek devam etmesini temenni ediyorum." dedi.

Yapılan ziyaretlerde firmaların güvenlik çekincelerini dile getirdiğini ifade eden Başkan Sarı "Nijerya devleti hem güvenlik hem yatırım açısından çok büyük kolaylıklar sağlayacak, devletin garantörlüğü konusunda önemli bilgiler aldık. Güvenilir bağlantılara yöneldiğiniz sürece yatırımlarınız iyi netice verecektir." dedi.

B2B Görüşmeleri Planlıyoruz

Bu organizasyona ev sahipliği yapmaktan mutluluk duyduğunu belirten Başkan Âdem Sarı "Nijerya heyeti ile iki gündür beraberiz. Sayın Vali'mize ve Belediye Başkanı'mıza, iş tecrübeleri ve birikimleriyle iki ülke arasında köprü kurulmasına vesile olan TARIMKON Federasyonu Genel Başkanı Hakan Bey'e verdikleri destek için çok teşekkür ediyorum. Destekleri bizim için büyük önem taşıyor. Bu ziyaretleri daha önce gerçekleştirmemiz gerektiğini anladım. Bayramdan sonra Nijerya'da iş insanlarımız ve üst düzey temsilcilerimizin katılımıyla B2B görüşmeleri yapmayı planlıyoruz. İnşallah bütün çabalarımız hayırlara vesile olur." ifadelerini kullandı.

"Türk Fındığına Talibiz."

Nijerya Yatırım Ajansı Başkanı Aminu Suleman Takuma, ziyaretleri neticesinde Sakarya'dan fındık ve mamulleri alınacağını belirterek "Nijerya devleti ve iş insanları adına burada ticaret anlaşmaları yapmaktan çok memnunum. Ziyaretlerin sayısını artırarak hem ticari hem de ekonomik alanlarda iş birlikleri oluşturmaya devam edeceğiz. Sürekli iş formları ve iki şehir arasında diyalogun artırılmasına yönelik protokollerle burada gördüğümüz teknolojik yatırımları ve Türk fabrikalarını Nijerya'da görmekten büyük mutluluk duyacağız." dedi.

Ziyaretlerin ardından Sakarya Valisi Çetin Oktay Kaldırım, 3. OSB Dernek Başkanı Muzaffer Güneş, Tarım Konfederasyonu Başkanı Hakan Yüksel, Ticaret Borsası üyeleri ve sanayicilerin de yer aldığı toplantıda Nijerya ile Türkiye arasında gerçekleştirilecek yatırımlar istişare edilerek fizibilite çalışması yapılması ve birliktelik sürecinin değerlendirilmesi kararına varıldı.

Karagöl Süt Ürünleri Firması Sahibi Nedim Maden:

“Sektörümüzdeki Sıkıntıları Çözebilmek İçin Devletimizin Bizlere Söz Vermesi Lazım.”

Merhaba, Değerli Ticaret Borsası Dergisi Okuyucuları...

Yeni sayımız için röportajlarımız devam etmekte. Bugün de Karagöl Süt Ürünleri Fabrikasındayız. Sayın Nedim Maden ile birlikteyiz. Nedim Bey'den öncelikle kendisinden tanıtmasını rica ediyoruz.

Nedim Maden
Karagöl Süt Ürünleri Firma Sahibi

Merhaba, Değerli Ticaret Borsası Dergisi Okuyucuları...

Yeni sayımız için röportajlarımız devam etmekte. Bugün de Karagöl Süt Ürünleri Fabrikasındayız. Sayın Nedim Maden ile birlikteyiz. Nedim Bey'den öncelikle kendisinden tanıtmasını rica ediyoruz.

Merhaba Nedim Bey...

Merhaba, ben Nedim Maden. 1968 yılında Sakarya'da doğdum. Kemalîye köyündenim. Ortaokul mezunuyum, alaylıyım. Yıllardır kardeşimle beraber yapıyorduk bu işi. Şimdi tek başıma ileriye gidiyoruz. Kardeşimin desteği dışarıdan devam ediyor bana. Yöresel olarak değişik bir sistemde büyüttük kendimizi. Buradaki büyümekten kastımız yapılmayıp yapmaktır. Türkiye'de yapılmayan şey, yöresel ürünlerdir. Her ilin değişik peynirleri var. Hemen hemen Türkiye'de ne kadar peynir varsa bunun %70'ini şu anda üretiyoruz bölgesel olarak.

Sakarya olarak değil mi?

Tabii Sakarya olarak... Burada üretiyoruz. Taklit eden değiliz, taklit ediliyoruz. Türkiye'de yöresel manada hiçbir rakibimiz yok. Kaşarda veya başka ürünlerde rakiplerimiz var, eyvallah ama yöreselde ciddi rakibimiz yoktur. Bu konuda iddialıyız. Yolumuza devam ediyoruz şu anda.

Bu sektöre nasıl giriş yaptınız? Fabrikanız ve sektörünüz ile ilgili bilgi verir misiniz? Bildiğim kadarıyla çiftliğiniz de var.

Çiftliğimiz şu anda yok. O işler ile yan yana büyümüyor. Neden yürümüyor? Odaklanmamız bozuluyor. Çiftlik bizim için ters bir düşünce. Herkes işini yapacak. Köylü işini yapacak, sanayici işini yapacak ama onlarla entegre çalışıyoruz.

Biz 90'lı yılların başında kaşar üzerine başladık. Sene 1997 gibiyken yöresel ürünlere ağırlık verdik. Önce dil ve örgü peynirle başladık. Sonra aklınıza gelebilecek, yöremizde olan; Düzce, Bolu, Adapazarı, Hendek bölgesinde Çerkez peyniri, Abaza peynirini ilk kez fabrikasyon yapan biziz. Özellikle bir Çerkez teyzeden öğrendik bu peynirin nasıl yapıldığını. Abaza peynirini mayalı yapıyoruz, Çerkez peynirini mayasız yapıyoruz. İlk mayasız yaptığımız peyniri limonla yaptık. Limon sıkarak yaptık. Aslında herkes evinde çok rahat peynir yapabilir. Çok rahat kendi kendini idame ettirebilir. “Başka yerden mal almam, yemem.” diyenler kendi evinde sirke ile yapabilir bunu. Limonla yapabilir, çok basit aslında.

Fabrikayı 90'lı yıllarda kurduğunuz söyletiniz. Şu anki kapasiteniz nasıl?

Fabrikamızda şu an 42 elemanımız var. Ortalama 35 ton süt çalışıyoruz şu anda. Kapasitelerimizi arttırdık. Konjonktür gereği bu sene 5-6. aydan sonra 100 tonları hedefliyoruz. Yeni bir oluşum yapıyoruz. Pazarlamada ne yaparsanız onu düşünüyoruz. Yolumuza böyle devam ediyoruz. Şu an kapasite arttırıyoruz. Bu yılki hedefimiz 95 ton. Önümüzdeki yıl ne olacağını Allah bilir ama sektörel bir sıkıntımız var. Dünyadaki ve ülkemizdeki gıda noktasında, yem noktasında sıkıntılarımız var. Sıkıntılarımızı çözemiyoruz. Çözemeyince de bu halka yansıyor. Köylünün bu noktada nasıl bir yol izleyeceğine büyüklerimiz karar verecek. Biz tavsiyede bulunabiliriz. “Ne yapabiliriz?” diye konuşabiliriz.

Size göre devlet ya da hükümet şu anki sıkıntıları nasıl çözebilir?

Devletin bizlere biraz söz vermesi, ses vermesi lazım. Ham madde olarak baktığımızda devletin aslında yapacak bir şeyi yok bu süreçte. İthal aldığımız mallar, fırsatçılar, dünyada yapılan eylemler bizi strese sokuyor özellikle de yem bölümünde. Bizim kazandığımız paralar belli, kar durumumuz belli. Çok afaki paralar kazanmıyoruz. Kazanıyoruz elhamdülillah ama bunu halka nasıl yansıtırız? Bunu yem ile çözmemiz lazım.

Yemi kendimiz üretmemiz lazım.

Yemi üretiyoruz, devlet üretiyor bunu ama ithal çok giriyor. Şöyle düşünün: Unda ve makarnada dünyada sıralamada bir ikideyiz. İthal alıyoruz. Dışarı satarken dolarla satıyoruz. Bugün satarken dolar 10 lira, iç piyasalarda da aynı malı 10 liraya satıyoruz. 10 liraya alan vatandaş, yurt dışına unu ve yemi serbest piyasa adı altında 15 liraya satarken ben niye iç piyasaya sata-yım diyor. Buradaki parayı da buraya çıkarınca otomatik olarak ihracata yöneliyor. Burada stratejide bir değişiklik yapabiliriz. Biz ulusal olarak baktığımızda ihracatımızı yapmak zorundayız. Bunu üretimle entegre yapmamız lazım ki vatandaşımız bundan daha iyi yararlansın ve daha iyi imkanlarda olsun.

Şu andaki sıkıntımızın baş mimarı; ihracatımızın fazla olması, buna bağlı olarak ithalatımızın fazla olması. Yani aradaki dengeyi sağlayamıyoruz.

Evet, evet. İki sene önce, 2019'da, 75-80 lira olan yem; bugün 280-300 lira civarında hatta biraz daha kaliteli olan yemler 350 lira civarında satılıyor. Un da öyle... Üç sene önce 120 bin lira olan un, bugün geldiğimiz noktada bir sıkıntı bize. Bu sıkıntıyı çözmek için ne yaparız? Şöyle yapmak lazım diye düşünüyorum ben: Hükümetten ziyade devlete liyakatli insanları getirerek tarımda bir noktaya gelebiliriz çünkü çok arzularımız var. Biz aç kalmayız. Feryat ediyorlar. Ben kesinlikle aç kalacağımızı düşünmüyorum. Hiçbir sıkıntımız olacağını düşünmüyorum. Sadece planlama yapmamız gerekiyor. Bu planlamayı da devletin şu anda yaptığına inanıyorum. Güzel şeyler yapıyorlar.

Tarımda bizim yıllarca topraklarımızı zehirlemişler tütünle. Yanlış ekimlerle mısır ekeceğimiz yere pancar ektirmişler. Pancar ekeceğimiz yere pamuk ektirmişler. Pamuk ekeceğimiz yere ayçiçeği ektirmişler. Bizim kafamızı karıştırmışlar. Toprağı karıştırmışlar. Toprağı mahvetmişiz. Bunu şimdi çözmek için uğraşılıyor devlet. Bu konuda ben zor olacağına ama başa-racağımıza inanıyorum.

Ben kendi işimizden baktığımızda, şunu görüyorum: Şu anda hayvanlar kesiliyor. Bu hayvanların kesilmesi köylünün, çiftçinin veya çiftlik sahiplerinin kurtaramadıklarından dolayı, bir sıkıntı var şu anda. Et para etti ama inek olmazsa yarın dana olmaz. Dana olmazsa süt olmaz.

Konudan konuya atlamış olacağız ama bir soru yönelteyim size. İyi bir peyniri nasıl anlarız?

Biz şu anda yaptığımız peynirlerin hepsini kendimiz yiyoruz ama burada sınıfsal farklar yaptığımız mallar var. Bir natürel yaptığımız bir mal var. İneğin memesinden çıkıp, mayayı atıp, peynir yapıp tezgaha koyduğumuz peynir var. Bir tanesi 10 kilodan aldıysak bir tanesini 11 kilodan aldığımız bir peynir var. Bunun da nem içeriğini yani vatandaşa su satıyoruz, ucuzlatarak su sattığımız var. Bir tık daha aşağı vardığımızda genel itibarı ile biz şu ana kadar o türe tevessül etmedik, nem içeriği haricinde maliyetleri düşürmeye çalışmadık. Piyasada çok var merdiven altı... Bütün firmaların bu sorunu var: Bitkisel katkıli tereyağlar...

Şu an piyasadaki tereyağların hemen hemen %70'i bitkisel karışımı hatta birçoğu bitkisel esanslı mallardır. Orijinal tereyağında iş bozuldu. Biz kendi tereyağımızı verdiğimizde "Kokuyor." diyorlar çünkü margarin yemekten tereyağının kokusunu unuttular. Aynı şekilde mamulde de bu sıkıntımız var. Sütün yağını çekiyorlar. İçine margarin enjekte ederek, nemi ve rutubeti tutturarak maliyetleri düşürüyorlar. Bugün gittiğimizde 20 liraya, 22 liraya margarini alıyoruz. İçine yaklaşık %40 su alıyor. Bunu peynirle yapıyor. Adam içinde bitkisel yağ aramıyorsa kuru maddesine bakıyor, yağ on numara. Bugün toplumumuz bunu yiyor.

Bir kaşar peynirinin son zamlardan sonra 100 liranın üstünde olması lazım. Kilosu 110-120 lira bandında olan kaşarlar, orijinal kaşardır. Klasik peynir, beyaz peynir, Çanakkale türü Ezine peynir dediğimiz peynirin kilosunun 90-100 lira bandında olması lazım. Bir de tabiri caizse doğumla kıyaslıyorum ben hep bunu. Bir sezaryen doğum var, bir de natürel doğum var. Natürel doğum Ezine peynirdir, bizim sulu yaptığımız haşlama peynirdir; sezaryen doğum ise bizim maliyet düşürmek için nem içeriği katarak yaptığımız ama yine helal mal olan peynirdir. Bir de kültürlü peynir dediğimiz var yani beyaz peynirde hızlı yapıp yarın koyduğumuzdu. O eski, öbür peynirler altı ay bekliyor. Bunlar hep sezaryen doğum... Bunlar sağlıklı mıdır? Sağlıklısı belki ama öbürleriyle kıyasladığınızda kalite farkları var.

Biz kötüyü yemekten iyinin tadını unuttuk. Ben öyle diyorum.

Son olarak Sakarya Ticaret Borsası ile ilgili neler söylemek istersiniz?

Sakarya Ticaret Borsasındaki arkadaşlar, Adem Bey haricindekiler, bize hep oy için geldiler. Oyumuz değerlidir. İş adamlarının veya iş adamlarının çocuklarının orada biraz daha aktif olması lazım. Yeni nesli dahil etmek, oradaki nesli gençleştirmek lazım. Oradaki fikri çoğaltmak lazım. İyi şeyler olacağını düşünüyorum. Bu ama Adem Bey ile olur ama başka biriyle olur. İyi olsun diye hem dua ediyoruz hem temenni ediyoruz. Adem Bey'in biraz eleştirildiğini duyuyoruz dışarıdan. "Pasif kaldı." gibi bazı eleştiriler... Ben öyle düşünmüyorum. Adem Bey için. Adem Bey elinden geldiğince mücadele ediyor. Zor zamanlarda bu işi yapıyorlar. Zor zamanlarda yaptıkları için de işleri çok ağır. Sorumlulukları çok...

Bizleri misafir ettiniz, çok teşekkür ediyoruz. Güzel bir sohbetti. Başarılı çalışmalarınızın devamını diliyoruz. Allah yolunuza açık etsin.

Sağ olun, çok teşekkür ediyorum.

Dünya Fındık Haftası Çalışmaları Başladı

Sakarya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Adem Sarı, Trabzon Ticaret Meclisi Başkanı Arslantürk, 2. Dünya Fındık Haftası kutlamalarının Sakarya'da yapılmasına yönelik Sakarya Valisi Kaldırım'ı ve Sakarya Belediye Başkanı Ekrem Yüce'yi makamında ziyaret etti. Bu yıl ikincisi 8-14 Ağustos 2022 tarihleri arasında düzenle-

necek olan "Dünya Fındık Haftası"nın çalışmalarına start verildi. Çeşitli etkinliklerle kutlanacak olan haftanın açılışı, Sakarya'da yapılacak.

Ziyarette bu önemli organizasyonun açılış etkinlikleri ile haftanın uluslararası ve ulusal boyutta tanıtılması için görüş alışverişinde bulunuldu.

TOBB Başkanı Rıfat Hisarcıkıoğlu STB'yi Ziyaret Etti

“Sakin tarım ve hayvancılıktan ayrılmayın”

Hisarcıkıoğlu, Sakarya Ticaret Borsası'nda yaptığı konuşmada tarım ve hayvancılık alanında girdi maliyetlerinden dolayı bazı sıkıntılar olsa da bu sektörlerden vazgeçmenin doğru olmadığını söyledi. TOBB Başkanı “Sakin sakın tarım ve hayvancılıktan ayrılmayın.” dedi.

TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu temmuz ayında faaliyete geçirilmesi planlanan Sakarya Ticaret Borsası Lisanslı Depo-sunun tarım sektöründe ürünlerin kaliteli ve daha geniş bir alan içerisinde depolanması açısından çok önemli bir yatırım olduğunu dile getirerek; “Borsanın bu projeyi bölge ekonomisine kazandırmasından dolayı mutluluk duyuyorum. Başkan Adem Sarı ve Yönetimini yapmış oldukları çalışmalardan dolayı tebrik ediyorum. Hasat döneminde gerçekleşecek olan Lisanslı Depo açılışında sizlerle birlikte olmak isterim.” ifadelerini kullandı.

TOBB Başkanı Rıfat Hisarcıkıoğlu kanaat önderi olan oda ve borsaların her zaman bir adım takip eden değil, yönlendiren olması gerektiğini ifade ederek “Sakarya Ticaret Borsasının A kalite Akredite borsa olması sürekli gelişim ve kaliteli hizmet sunması açısından önemlidir. Yönetim Kurulu Başkanımız Âdem Bey'in heyecanını ve vizyon projelerini her fırsatta dile getiriyorum. Ticaret Borsaları Konseyinde Konsey Başkan

Yardımcısı sıfatıyla sunduğu öneri ve projeler önemli bir vizyon gerektiriyor. Başkanımız üyelerinin sorunlarını her platformda dile getiriyor. Azmini ve ufkun ötesini gören vizyonunu takdir ediyorum” dedi.

Sakarya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Adem Sarı TOBB Başkanı Rıfat Hisarcıkıoğlu'nu borsada ağırlamaktan duyduğu memnuniyeti dile getirerek; “Başkanımız her platformda bizleri dinleyip projelerimize destek veriyor. Destekleri için başkanımıza minnettarız. Lisanslı Depo açılışımızda başkanımızı yanımızda görmekten ve borsamızda ağırlamaktan mutluluk duyacağız.” ifadelerini kullandı.

Sürdürülebilirlik Dönüşümü

Küresel İklim Değişikliği ve Enerji Krizi

Yavuz HALİM ERGÜN
İnşaat Mühendisi

Doğal kaynakların hızla azalması, küresel ısınma sonucu iklimsel sorunların ve çevre kirliliğinin artması, biyoçeşitliliğin azalması ve gıdaya erişimde kıtlık yaşanması sürdürülebilirlik kavramını öne çıkartmış ve küresel seviyede aksiyon planlarının hazırlanmasına neden olmuştur. Sürdürülebilirlik basitçe çevresel, ekonomik ve sosyal boyutlarla ele alındığında gelecek nesli düşünerek yaşamsal kaynaklara sahip çıkma olarak açıklanabilir. Sıklık ve şiddeti her geçen yıl artan kuraklık, afetler, gıda kıtlığı, enerjiye ulaşımında darboğaz sorunları, sürdürülebilirlik konusunun neden önemli olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Sınırlı kaynakların hoyrat kullanımı, arz güvenliğinin tehlikeye atılması durumunda şu an sıkıntılar yaşıyabildiğimiz gibi, bizlerden sonra dünyaya gelecek her canlı bu kaynaklardan mahrum kalabilir. Unutulmaması gerekir ki bu kaynaklar her canlının hakkıdır.

Küresel problemlerin kök nedeni aslında enerji krizidir. Küresel düzeyde enerji tüketimi, insan taleplerini karşılamak için hızla artmakta ve gelecekte artış eğiliminin devam edeceği öngörülmektedir. Bilindiği üzere fosil yakıt kullanımı arttıkça atmosfere salınan zararlı gazlar canlıların yaşam kalitesini ve süresini düşürmenin yanı sıra bazı canlı türlerinin yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalmasına sebep olmuştur. Nüfus artışı, kentleşme ve endüstrileşme, enerjiye duyulan ihtiyacı arttırmıştır. Enerjiye duyulan talebinin artışından dolayı da dünya üzerindeki kaynakların kullanımı kontrolsüz hale gelmiştir. Enerji kaynaklarının kontrolsüz kullanımı da verimliliği düşürüp iklim problemlerini tetikleyerek hayatımıza küresel iklim değişikliği kavramını sokmuştur. İklim problemlerine karşı çözümler üretmek amacıyla küresel boyutta çalışmalar yapılmaya başlanmış ve bu çalışmalar sonucunda birtakım hedefler belirlenip küresel anlaşmalar yapılmıştır.

Kömür, petrol ve doğal gaz gibi karbon bazlı fosil yakıtlar halen bütün dünyada temel enerji kaynaklarını oluşturmaktadır. Yoğun fosil enerji kullanımı nedeniyle CO2 emisyonları devam etmektedir. Diğer yandan, Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, Paris İklim Anlaşması, Avrupa Yeşil Mutabakatı gereklilikleri ile ülke ekonomilerinin karbondan arındırılması hedefleri, sürdürülebilir ve temiz enerji teknolojilerinin hızla yaygınlaşmasını gerektirmektedir. Birbiri ile bağlı toplam 17 sürdürülebilirlik kalkınma amacının 2030 ve 2050 yılına kadar ulaşılması istenilen hedefleri temelde verimlilik, yenilikçilik ve eşitlik amaçları üzerine kurgulanmıştır. Çevrenin korunması, iklim krizine karşı önlem alınması temelde doğal yaşam alanlarında kendiliğinden gerçekleşen, tasarruf, verimlilik ve döngü prensipleri üzerine kurgulanmıştır.

Her geçen yıl artan küresel ısınma, yoğun doğal kaynak kullanımı ve bunun sonucunda bozulan çevre kalitesi, hızlı tüketim ve yoğun atık üretimi yerel ve küresel seviyede ekosistemlerin sürdürülebilirliği için tehdit oluşturmaya devam etmektedir. Enerji yoğunluğu, ekonomik büyüme ve kentleşme çevreyi tehdit etmektedir. Sürdürülebilirlik perspektifinde, döngüsel ekonomi, ekosistem üzerindeki baskıyı azaltan tek yönlü kaynak kullanımını uygulayan, doğrusal ekonomiye alternatif bir yaklaşımdır. Yenilenebilir enerji kaynakları atık üretmesi ve sınırlı kaynakların kullanımına olumlu etkisi nedeniyle döngüsel ekonominin önemli bir ayağını oluşturmaktadır. Bu bağlamda, biyoatık geri dönüşümü, belediye atık geri dönüşümü, e-atık geri dönüşümü, ambalaj atığı geri dönüşümü, takas edilebilir ve geri dönüşürülebilir maddeler gibi göstergeler çevresel kalite üzerindeki etkileri incelemek için kullanılmaktadır.

Fosil yakıt tüketiminin en önemli sera gazı emisyonu ve ortam hava kirliliği kaynağı olduğu gerçeği göz önüne alındığında, yenilene-

bilir enerjilerin fosil yakıtlara olan yüksek talebi tamponlama, çiftçilerin gelirini iyileştirme, enerji yapısını dönüştürmek ve sera gazı emisyonlarını ve hava kirliliğini azaltmak gibi önemli rolleri vardır. Sosyal, ekonomik ve çevresel açıdan sürdürülebilirlik her zaman yenilenebilir doğal kaynakların yönetimi olmuş, sürdürülebilir enerji, sürdürülebilir tarım ve sürdürülebilir gıda kavramlarının merkezi olmuştur.

Paris İklim Anlaşması

5 Ekim 2016 tarihinde küresel sera gazı emisyonlarının %55'ini oluşturan en az 55 tarafın anlaşmayı imzalaması koşulunun karşılanmasıyla beraber 4 Kasım 2016'da yürürlüğe giren Paris İklim Anlaşması'nın Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçevesi Sözleşmesi ile olan en belirgin farkı, tüm ülkelerin katkılarına dayanacak bir sistem çalışması öngörülmesidir. Yani katılım için bölgesel veya herhangi bir koşul çerçevesi belirlenmemiş olup talep eden ülke kendi imkanları ve hedefleri doğrultusunda anlaşmaya katkı sağlaması amaçlanmıştır. Anlaşmanın uzun dönemli hedefi endüstriyelleşme öncesi döneme göre küresel sıcaklık artışının 2°C'nin olabildiğince altında tutulmasıdır. Bu sebeptir ki güvenli seviye olarak 1,5°C hedef olarak belirlenmiştir. Paris İklim Anlaşması, 10 Kasım 2021 tarihinde Türkiye'de yürürlüğe girdi. Bununla birlikte Türkiye'de bu anlaşmanın bir tarafı oldu. Bu anlaşma, hiçbir ülkeye emisyon hedefi dayatmıyor. Taraf ülkelerin kendi belirledikleri beyanlarına (Ulusal Katkı Beyanı) uymaları bekleniyor. Türkiye, enerjide %70 dışa bağımlıdır ve bunun temel nedeni doğalgaz, petrol ve kömür gibi fosil yakıtların ithal edilmesidir. Fosil yakıtların kullanımının azaltılması ve bunların temiz ve yenilenebilir enerjilerle yer değiştirmesi, enerjide dışa bağımlılığını azaltacağı gibi iklim değişikliklerine karşı iyi bir yol haritası da olabilir. Enerjideki bağımsızlığın, bir ülkenin bağımsızlığının temeli olduğunu söylemek yanlış olmaz. Dolayısıyla temiz enerji ve emisyon hedeflerinin bir an önce kesin olarak belirlenip gerekli yol haritasının yapılması ve bu yol haritasının uygulamaya geçirilmesi elzemdir.

Avrupa Yeşil Mutabakatı

Avrupa Komisyonu'nun 2019'da çağırısını yaptığı Avrupa Yeşil Mutabakatı, Avrupa kıtasının 2050 yılına kadar net sera gazı emisyonunu sıfıra indirmeyi, ekonomik büyümenin kaynak kullanımından ayrılmasını ve hiç kimsenin ve hiçbir bölgenin bu politikadan ayrı tutulmamasını hedeflemektedir. Temiz, döngüsel ve sürdürülebilir bir ekonomiye geçmeyi, mevcut kaynakların verimli kullanımını arttırmayı, biyolojik çeşitliliği koruyarak tür çeşitliliğini eski haline getirmeyi ve kirliliği azaltmayı öngören bu mutabakat, sadece Avrupa bölgesindeki ülkeler için bağlayıcı bir nitelikte olmayıp, iklim değişikliğine karşı mücadele hedefi olan tüm ülkeleri de bu mücadelede beraber hareket etmeye davet niteliğindedir.

Avrupa Birliği enerji sisteminde fosil yakıtların %73,5 civarında bir hakimiyeti söz konusudur. Yenilenebilir enerjinin bu oranda payı ise %13,9'dur. Onu da %12,6 ile nükleer enerji takip etmektedir. Bu mutabakat hedeflerine göre yenilenebilir enerjinin toplam enerji kullanımında payı 2030 yılı için %18,7 ve 2050 yılı için de %42,1 seviyelerine ulaşılması yönündedir. Biyoenerji kullanımının ise 2030 yılı hedefi için %13,1 ve 2050 yılı için ise %20,1 olması amaçlanmaktadır. Buradaki hedeflerden yola çıkılarak enerjide yeşile dönüşü net bir şekilde anlamak mümkündür. Enerjinin de aslında aynı zamanda ekonomi demek olduğu bilindiğine göre "Yeşil Enerji" demenin aynı zamanda "Yeşil Ekonomi" demek olduğunu düşünmek yanlış olmaz. Geniş bir perspektiften bakılırsa bu mutabakatı sadece enerji, iklim ve ekonomi açısından düşünmek yanlış olur. Mutabakat ile beraber sosyal, kültürel ve insan hakları açısından da yeşile dönüşün çağırısı olduğu söylenebilir.

Karbon Nötr ve Net Sıfır Emisyon Hedefi

Avrupa Yeşil Mutabakatı ile enerji sektörlerinde elektrifikasyon oranındaki artış 2050'de enerji sisteminin karbondan ayrıştırılması için önemlidir. Bu hedefle başta rüzgâr ve güneş enerjisi olmak üzere temiz ve yenilenebilir enerjinin üretiminde artışın olacağı öngörülmektedir. Birleşmiş Milletler sürdürülebilirlik amaçlarına göre 2050 yılına kadar "net-sıfır" ulaşmak hedeflenmekte, bu, insan yapımı karbon emisyonlarının mümkün olduğu kadar sıfıra indirilmesi, geriye kalanların doğal olarak emilebileceği veya karbon giderimleriyle dengelenebileceği noktaya indirilmesi anlamına gelmektedir.

Genel olarak, fosil enerjiyi yenilenebilir enerji ile değiştirmek için iki yaklaşım vardır. İlk yaklaşım, elektrik üretiminin ikamesidir. Örneğin, hidroelektrik kurulu gücü artırarak, rüzgâr enerjisi, güneş enerjisi ile fosil enerjiden elektrik üretiminin kurulu güç oranını azaltmak. İkinci yaklaşım, kömür veya doğalgazın biyokütle yakıtı veya elektrikle değiştirilmesi gibi yakıt değişimidir. Örneğin, dünya çapında 10'dan fazla ülke ve 20 şehir, karbon ve kirlilik emisyonlarını azaltma ve enerji bağımsızlığını geliştirme ortak motivasyonu altında gelecekte dizel ve benzinli otomobil veya araçların satışının yasaklanmasını önermiştir. Bu bağlamda ülkemiz ve bölgemizin büyük tarımsal potansiyeli bol miktarda biyokütle kaynağı sağlayarak biyoyakıtın fosil yakıtların yerini alabilme bakımından büyük bir kaynak haline getirmektedir. Bununla birlikte, gerçekte, biyokütle ve biyoyakıt endüstrisinin gelişimi ülkemizde halen nispeten yavaştır ve bu esas olarak bilgi, teknik ve kurumsal desteklemelerden kaynaklanmaktadır. Tarımsal üretim her aşamalarının her safhasında fazla miktarda enerji kullanılmaktadır. Enerji darboğazı ve fiyat dalgalanmaları tarımsal üretim ve gıda güvenliği üzerinde önemli bir risk faktörüdür. Yenilenebilir enerji kaynaklarını üretme potansiyeline sahip tarım sektörü, ihtiyacı olan enerji formlarının pek çoğunu kendi kaynaklarından sürdürülebilirlik ve fiyat maliyeti avantajı ile sağlayabilir.

Sürdürülebilir Enerji ve Sürdürülebilir Tarım

Küresel enerji sistemi sürdürülemez bir boyuta dönüşmesi tehlikenin büyüyeceği yönünde sinyaller veriyor. Mevcut fosil yakıt kaynaklı enerji sisteminin sürdürülebilir enerji sistemine dönüşümü gerekiyor. Bir enerjinin sürdürülebilir olması demek enerjinin kullanım sürerken azalmaması, çevre dostu olması ve gelecek içinde planın bir parçası olması demektir. Enerji veriminin maksimuma yakın tutulmaya çalışılması, biyolojik atıkların enerji kaynağı olarak kullanım yöntemlerinin araştırılması, enerji tasarrufunun sağlanması ve temiz enerji projelerini desteklemek de sürdürülebilir enerji için atılması gereken adımlardandır.

Çevresel etki boyutu olan sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ilişkin olarak, Türkiye'nin eylemleri öncelikle; sürdürülebilir ve iklim uygun tarımsal üretim yöntemleri ve teknolojileri; doğa koruma ve kaynak geliştirme arasında denge kuran sürdürülebilir su yönetiminin sağlanması; ulaşımda, binalarda ve endüstrilerde enerji verimliliği; endüstriyel ölçekte "sıfır atık" projelerinin teşvik edilmesi; yeni teknolojiler aracılığıyla sera gazı emisyon kontrolünün sağlanması konularında odaklanmıştır.

Türkiye'de 2019 yılı verilerine göre toplam emisyon salınımının %16,1'i tarım sektörü kaynaklı salınımdır. Tarım sektörünün ekonomideki GSYİH'deki rolü ise 2020 yılı itibarı ile %6'dır. Bu veriler ışığında emisyon salınımının toplam salınımdaki yüksek oranı maalesef ekonomiye tam anlamıyla yansımıyor. Bunun için salınımı azaltıp tarım kaynaklı ekonomik gelirin artırılması gerekir. Salınımı azaltmak da sürdürülebilir tarım ile mümkündür. Zira temiz ve yenilenebilir enerji kullanımı ve sürdürülebilir tarımsal faaliyetler ile birlikte salınım azalacaktır. Enerji kaynağı olarak tarım sektörü kendi öz kaynaklarında da birçok yöntem kullanabilir ve bu yöntemler sayesinde de tarım kaynaklı ekonomide daha parlak bir görüntü önümüze çıkacaktır.

Sürdürülebilir tarım için üretim sistemlerini ve küresel gıda güvenliğini destekleyen politikalar daha yaygın hale getirilerek sağlıklı ekosistemler desteklenmeli ve gıda güvenliğinin sağlanması için kaynakların sürdürülebilir yönetimi sağlanmalıdır. Tarımda sürdürülebilirlik için karlılık, çevre sağlığı, sosyal ve ekonomik eşitlik sağlanmalıdır. Ürün kalitesi ve temini için mevcut ve geleceğe dönük ihtiyaçlar belirlenerek yol haritası çıkarılmalıdır. Kaynak kullanımının verimliliği için gerekli iyileştirmeler yapılmalıdır. Tarım ve ticaret uyumu en yüksek seviyeye çıkarılarak tarımda rol oynayan tüm paydaşların da fikirleri alınıp (bölgesel, ulusal ve küresel yönetim ağıları) en uygun pazarlar kurulmalı ve bu pazarların ekonomideki rolü sürekli geliştirilmelidir. Biyolojik çeşitliliği riske atan tarımsal yöntemler engellenmelidir. Tarım kaynaklı emisyon ve diğer zararların sebep olduğu iklim değişiklikleri yüzünden yine tarım sektörü zarar görüyor ve bu durum tarımsal üretim sistemlerinin esnekliğini azaltıyor. Çözüm için yapılması gerekenler bellidir. Kaynak kullanım verimliliğinin artırılması, doğal kaynakların korunması ve geliştirilmesi, kırsal geçim kaynaklarını korunması ve sosyal refahın iyileştirilmesi, tarımın tüm fertleriyle iklim değişikliğine ve piyasa oynaklığına karşı daha dirençli olunması ve bunların hepsinin uygulanması için de iyi bir yönetim sisteminin kurulması sürdürülebilirlik hedefleri için önemli adımlardandır. Bunlar ulaşılması gereken bir nokta değildir, topyekün bir süreçtir. Dolayısıyla bu süreç, tarım sektöründeki tüm otoriteler, aktörler, dinamikler tarafından teknik, politik, yönetim ve finansal olarak desteklenmelidir.

Döngüsel Ekonomi

Sürdürülebilir kalkınmanın hedeflerine ulaşabilmek için kaynak kullanımı azaltımı, geri dönüşüm, yeniden kullanım ve enerji verimliliği prensiplerine dayanmaktadır. Döngüsel ekonominin temel amacı, doğal çevreyi ve doğal kaynakları kapalı devre malzeme akışı ile yerel ve küresel ölçekte korumaktır. Döngüsel ekonomi, atıkların hammadde olarak ekonomiye kazandırılmasını amaçlamaktadır. Bu şekilde hammaddeye olan talebin azalması beklenmektedir. Ülkelerin ithalata olan bağımlılığını azaltarak işletmelerin karşılaştığı fiyat değişkenliği, tedarik belirsizliği ve kıt kaynaklardan doğan sorunlarla başa çıkmasını kolaylaştıracaktır. Günümüzdeki mevcut ekonomik yaklaşım olan doğrusal ekonomi yaklaşımı, "al-yap-at" modeline dayanmaktadır. Doğrusal ekonomi yaklaşımında hammadde üretilir, işlenerek nihai ürün haline dönüştürülür ve tüketildikten sonra atık haline gelir. Döngüsel ekonomide üretilen her ürün biyolojik ve teknik bileşenlerin "beşikten beşiğe" prensiplerine göre sistemde kolayca ayrılabilirliği, yeniden döngüye girebileceği ve verimlilikten ziyade etkinliğe odaklanacak şekilde tasarlanmalıdır. Kaynakların, biyolojik ve teknolojik döngülerde dolaştırılması sağlanarak işlenmemiş malzemelere olan ihtiyacın en aza indirilmesi amaçlanır. Atık miktarının azaltılmasını sağlayarak kaynakların tükenmesi ve doğanın bozulmasının önüne geçilebilir. Döngüsel ekonomi modeli, kapalı döngüyü temel alan yeni iş modelleriyle tüketici talebini karşılarken ihtiyaç duyulan yeni ürün sayısını azaltmaya yardımcı olmakta, atık ortaya çıkışını minimize etmektedir.

Sonuç

Son 15 yılda hayatımıza giren, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilirlik Hedefleri, Paris İklim Anlaşması ve Avrupa Yeşil Mutabakatı prensipleri ortak çerçevede; iklim değişikliği tehdidi ile başa çıkmak, kırılgan doğal kaynaklarımızı etkin yönetmek, daha sağlıklı çevre koşullarını oluşturmak, sürdürülebilir ekonomilerin gelişmesine yardımcı olmak ve nihayetinde yoksulluğu ortadan kaldırmak için hayata geçirilmesi amaçlanan kitlesel bir harekettir.

“Önce Pazar, Sonra Üretim”

Hakan Yüksel
TARIMKON Genel Başkanı

Kısaca kendinizden ve Tarımkon'dan bahseder misiniz?

Ben 1978 yılında Ankara'nın Gölbaşı ilçesine bağlı küçük bir köyde çiftçi çocuğu olarak dünyaya geldim. İlkokul bitene kadar hiç ayrılmadığım köyümde buğday tarlaları arasında, ağıl ve ahır içinde kendi yetiştirdiğimiz hayvanlarla oynayarak büyüyen, toprağa ve tarıma sevdalı biriyim. Yirmi üç senedir, tarım sektöründe değişik kuruluşlarda proje koordinatörlüğü, genel koordinatörlük görevi üstlendim. Öğrenimi tamamladıktan sonra kooperatifçilikle tarım camiasına girdim. Birçok tarımsal kooperatif merkez birliklerinde proje koordinatörlüğü yaptım. En son Sulama Kooperatifleri Merkez Birliğinde genel koordinatörlükten sonra, kurucuları arasında da olduğum Uluslararası Tarım ve Gıda Konfederasyonunda genel başkan olarak göreve başladım ve halen genel başkanlığını yürütmekteyim.

Ülkemiz üreticilerinin en büyük sorunu, ulusal ve özellikle uluslararası pazarlama olduğunu bu alanda ciddi bir açığı olduğunu gördük. Biz de Uluslararası Tarım ve Gıda Konfederasyonu (TARIMKON) olarak bu açığı kapatmak için teşkilatlandık ve alanda çalışmalarımızı yürütüyoruz.

Beni tanıyan veya tanımayan kişiler arkamızdan “Bu bir hayal, sen hayalperestsin.” dediler. Benim en zorlandığım şey, hayali bile olmayan kişilere kendimizi anlatabilmek oldu. Hala anlamıyorlar, her şey bir hayalle başlar. TARIMKON bir hayal ile başladı. Bu hayallerimiz bir bir gerçek oluyor. Bekleyin, takip edin, ne hayaller gerçek olacak. Tarım; bende bir sevdadır, bir hayalin gerçek olması. Bende öyle bir sevdadır ki oğlumun adı Toprak, kızımın adı Irmak. İşte Hakan Yüksel bu.

Dünya'da 300 kişi ile sınırlı olan bazı kuruluşların liderlerinden oluşan EES arasında yer almak ve bu kuruluşta ülkemizi temsil etmek nasıl bir duygu?

Bir hayalin gerçek olması gibi... Avrupa'nın en seçkin, en büyük, en zenginlerinin olduğu özel ve başarılı kişilerin seçildiği bir kuruluşun içinde ilk Türk unvanı ile yer almak... Bu, çoğu insanın hayallerine sığmaz.

TARIMKON; tarım, gıda ve bu sektörlerle dayalı yan sanayi alanında arz, talep, danışmanlık, proje sahiplerini tek bir çatı altında ortak istişare ile ulusal-uluslararası pazarlama, iktisadi ve ekonomik iş birliği entegrasyonunu tamamlayarak Türkiye'de 81 il, 640 ilçe, 16 idari departman, 11 federasyon, 3 kooperatif, 1 vakıf, 6 platform, 6 iş konseyi, dünyada ise 55 ülkede temsilciliği, 14 ülkede satış pazarlama ofisi, uluslararası 23 iş birliği proje ortaklığı ile dünya çapında 6,5 milyondan fazla üreticiye hizmet vermektedir.

TARIMKON; üreticilerini “önce üretim sonra pazar” anlayışından “önce pazar sonra üretim” anlayışına geçirmeye çalışan, ulusal ve uluslararası alanda sahip olduğu üyelerine, sektör temsilcilerine, iş insanlarına, sivil toplum kuruluşlarına, kooperatiflerine ve işletmelerine, ihracattan ithalata, yabancı yatırımlardan, özel sektörün dış yatırımlarına, ulusal ve uluslararası arenadaki tedarikçilere yönelik yatırım, pazarlama, pazar araştırması, dış ticaret, eğitim ve proje hizmetleri üreten alanında dünyanın en büyük sivil toplum kuruluşudur.

TARIMKON'un vizyonu nedir?

Ulusal/uluslararası alanda tarım, gıda, çevre ve enerji sektörüne yönelik kamu-kurum, kuruluş, sivil toplum, özel sektör ve üniversitelerle işbirliği ile küresel arenada ekonomik ve siyasi gelişmelere yön verebilecek, makroekonomik istikrarı yakalamış, küresel rekabet gücüne, lider girişimcilere ve markalara sahip, yüksek teknoloji üretebilen, yenilikçi, dünya ticaretinde önemli pay sahibi alanında dünyanın önemli yatırım, finans ve AR-GE merkezlerinden biri olan çağdaş standartları uygulayan, çiftçinin, üreticinin, sektör temsilcilerinin ve sektör çalışanlarımızın gelir seviyesini ve refahının yükselmesinde sürdürülebilir bir kalkınmayı esas alarak sektörün serbest piyasa koşullarında, ulusal ve uluslararası pazar ortamında rekabet edebilirliğini sağlayacak bir ülke olmasına katkıda bulunmaktır.

TARIMKON'un misyonu nedir?

Tarımsal üretimde verim, gıda sektöründe kalite artışı için modern teknolojinin ve kaliteli üretim materyallerinin kullanımının yaygınlaştırılması, sektör temsilcilerinin uluslararası yeni pazarlara ulaştırılması adına çalışan, toplumların sağlıklı beslenme gereksinimlerini yeterli nicelik ve nitelikte, ekonomik, ekolojik ve sosyal açıdan sürdürülebilir yollarla karşılayabilen, biyolojik çeşitliliğini koruyan ve toplumsal yarara dönüştürebilen, verimliliği artıran tarım ve tarımsal sanayinin de katkısıyla uluslararası alanda rekabet edebilen gelişmiş bir üretici-tüketici/arz-talep dengesini gözetken, modern, güvenilir, insan odaklı bir iş birliği kuruluşudur.

TARIMKON'un ülkemiz açısından hedefi nedir?

Bilime ve modern teknolojilere dayalı olarak toplumun sağlıklı beslenmesini, gereksinimlerini yeterli nicelik ve nitelikte karşılayabilen, biyolojik çeşitliliğini koruyan ve toplumsal yarara dönüştürebilen, ekonomik, ekolojik ve sosyal açıdan sürdürülebilir, verimliliği artan tarım ve tarımsal sanayinin de katkısıyla uluslararası alanda rekabet edebilen gelişmiş bir ülke hedeflemektedir.

Türkiye'de ve uluslararası alanda birçok projeleriniz olduğunu biliyoruz. Türkiye'de biten projelerinizden aklınızda olanları söyleyebilir misiniz?

- 2012 yılında Kent Tarımı Çalıştayı
- 2012 yılında Tarladan Sofraya Çalıştayı
- 2013 yılında Organik Yardım Eli Projesi – (Kırsalda Yaşayan Engelliler için)
- 2014-2018 yılları arasında Ulusal Gıda Üreticileri ve Tedarikçiler Rehberi
- 2016 yılında Gıda Güvenliği ve İzlenebilirlik Konferansı
- 2017 yılında Tarımda Yenilenebilir Enerji Sistemleri Konferansı
- 2017 yılında Fahri Gıda Müfettişleri
- 2019 yılında Bitki Hastanesi Projesi
- 2020 yılında Ağaçlandırma Projeleri

Ağaçlandırma konusunda "Karbon Ayak İzi Projesi" yürütüyorsunuz sosyal medyadan takip ettiğimiz kadıyla. Nereye, ne kadar ağaç bağışladınız?

Karbon emisyonunu azaltmada en önemli rolü ağaçlandırma çalışmaları üstlenmektedir. TARIMKON olarak Antalya ili, Antalya ilçelerinde toplam 2.000.000 adet fidan dikimi gerçekleştirdik.

Proje kapsamında sera gazı danışmanlığı, karbon ayak izi danışmanlığı, karbon ayak izinin yurt içi ve yurt dışı akreditasyon ile doğrulutulması, saha tetkiklerinin gerçekleştirilmesi, ürün karbon analizinin yapılması ve sonuçlandırılması, iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik farkındalık eğitimleri gerçekleştirilmesi gibi birçok konuda eğitim ve danışmanlık vermekteyiz.

Projelere devam edersek şu an TARIMKON olarak devam etmekte olduğunuz projeleriniz nelerdir?

- Adana ilinde 2022-2025 yılları arasında Entegre Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Projesi
- Eskişehir ilinde 2022-2023 yılları arasında Ulusal ve Uluslararası Tarımsal Meslek Edindirme Akademisi
- 2022-2025 yılları arasında Yöresel ve Coğrafi İşaretili Ürünler Pazarı / Ankara-İstanbul-İzmir
- Tohum Müzesi Projesi
- Herbaryum Bitki Müzesi Projesi
- Arbeoretum Canlı Bitki Müzesi Projesi
- Fahri Gıda Müfettişleri
- Anadolu Çiftçi Meclisi Platformu

Son olarak Cumhurbaşkanlığı himayesinde yürütülen "Beni Hafife Alma Projesi"nde çözüm ortağı olarak projeyi yürütmektesiniz. Bize biraz proje hakkında bilgi verir misiniz?

Proje; yerli ve millî kaynaklarla sıfırdan geliştirilen ve içerisinde uzaktan eğitim (LMS) ve canlı yayın sistemleri, video, doküman ve haber portalları vb. bilgi üretim ve aktarım teknolojilerini içeren güçlü bir altyapıyı paydaşları ve tüm katılımcıların kullanımına sunmaktadır. Devlet-millet iş birliğini en güçlü şekilde ortaya koyarak kalıcı, sürdürülebilir ve üretken bir ortam sağlamak adına birçok devlet kurumuyla proje paydaşı olarak çalışan Beni Hafife Alma Projesi, devletin bilgi ve tecrübesiyle "Ben de varım!" diyen tüm vatandaşlarımızı bir araya getirmeyi ve üretime teşvik etmeyi hedeflemektedir.

Bu çerçevede öncelikle kadın üretim kooperatiflerine, sonrasında üretim yapan tüm kooperatiflere/kooperatif üyelerine, üretken ve üretmeye "bende varım" diyen gerçek ve tüzel tüm kişilere; sürdürülebilir ve üretken bir ortam sağlayarak kaliteli, verimli, her yönden sağlıklı bir üretime teşvik etmek için ihtiyaç duydukları ve/veya duyacakları eğitimleri (girişimcilik, işletmecilik, gıda sağlığı güvenliği, üretim teknikleri, ürün çeşitlendirme, katma değerli ürün üretme teknikleri, ambalajlama, etiketleme, maliyet ölçeklendirme, markalaşma, pazarlama vb.) teorik ve uygulamalı olarak verilmektedir.

Ham madde tedarik zincirlerinin planlanması ve ulusal/uluslararası pazar, pazarlama ve pazar araştırmaları yapılacak her bir kooperatifimizi en iyi olduğu ve/veya kuruluş amacına en uygunu olarak belirlenen bir alan (ürün/ürünler) da profesyonelleşmelerine katkı verilmektedir.

"Sen yeter ki üret!" sloganı ile TARIMKON; "Beni Hafife Alma" projesinde yer alan kooperatiflerimizi, üretken ve üretmeye "Ben de varım!" diyen işletmeleri geliştirip ürettikleri ürünlerine pazar ve/veya satın-alma garantisi vermeye devam etmektedir.

Tarımaya yönelik önerileriniz nelerdir?

Karbon emisyonunu azaltmada en önemli rolü ağaçlandırma çalışmaları üstlenmektedir. TARIMKON olarak Antalya ili, Antalya ilçelerinde toplam 2.000.000 adet fidan dikimi gerçekleştirdik.

Proje kapsamında sera gazı danışmanlığı, karbon ayak izi danışmanlığı, karbon ayak izinin yurt içi ve yurt dışı akreditasyon ile doğrulutulması, saha tetkiklerinin gerçekleştirilmesi, ürün karbon analizinin yapılması ve sonuçlandırılması, iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik farkındalık eğitimleri gerçekleştirilmesi gibi birçok konuda eğitim ve danışmanlık vermekteyiz.

Projelere devam edersek şu an TARIMKON olarak devam etmekte olduğunuz projeleriniz nelerdir?

Tüm ülkelerin sorunu haline gelen enflasyona çare olmak ve artan gıda fiyatlarının önüne geçmek için "kendi kendini besleyen şehirler" in oluşturulması gerekmektedir. Girdi maliyetleri, nakliye ve araçlar nedeniyle gıda fiyatları her geçen gün artmakta. Türkiye'ye dünyada tarımsal üretim açısından kendi kendine yetebilen ülke olma özelliğini yeniden kazandırabiliriz. Bunun için kentsel tarımı kurumsallaştıran yasal düzenlemelere ihtiyaç var. Merkezi ve yerel yönetimler iş birliği içinde şehirlerde tarımı yaygınlaştıran önlemler almalı. Sivil toplum kuruluşları da tarımsal üretimin artırılması için devreye sokulmalıyız.

Kendi kendini besleyen şehirler modeliyle tarımın ülke ekonomisinde hak ettiği değere yeniden kavuşacağına inanıyorum. Söz konusu modelle tarımsal üretim artarak bu sayede de vatandaşın gıda gereksinimi çok daha ucuza karşılanacak. Tarım sektöründeki gelişmeler sanayiye girdi sağlanması, ihracat rakamlarının yükselmesi ve istihdamın artması anlamında da pozitif katkılar yapacaktır ancak söz konusu modelin hayata geçirilebilmesinin önünde engeller var. Öncelikle yasal düzenlemelere ihtiyaç duyulduğunu belirtmek isterim. Tarım arazilerinin imara açılmasına engel olunarak bu alanların üretim için ekilmesine imkân verilen düzenlemeler yapılması gerekmekte. İklim ve mevsim değişiklikleri çok yakında kuraklık, kuraklığa bağlı olarak da gıda arzında çok ciddi sıkıntılara yol açabilir. Akaryakıt, elektrik, gübre, yem ve sulama gibi tarımsal üretimin ana girdisi olan kalemlerdeki fiyat artışları nedeniyle de zor dönemden geçen çiftçiler için çözüm yolu, tarım ve gıda üretiminde şehirleri devreye sokmaktır. Şehirlerin kendi kendini besleyecek şekilde yerelleşmesi şarttır. Şehir tarımının yaygınlaştırılmasıyla kilometrelerce uzaklardan getirilen ürünlerin, nakliye masraflarının da etkisiyle fiyatlarının aşırı yükselmesinin önüne geçileceği gibi tüketicinin de daha ucuza ürün alması sağlanır. Bu modeli oluşturamazsak gıda arzı güvenliği sorunuyla karşı karşıya kalabiliriz.

Köylerde yaşayan nüfus hızla azalıyor. TÜİK verilerine göre köylerde yaşayan kişi sayısının 5 milyon 771 kişiye düştüğü belirtilmekte. Köy hayatının azalmasıyla orantılı olarak tarımla uğraşan kişi sayısı da gerilemekte. Şehirlere göçen köy halkımız, tarımı çok iyi bilmekte. Bu deneyimlerden "kendi kendini besleyen şehirler" modeliyle fayda sağlayabiliriz.

Doğu Marmara-Batı Karadeniz Oda ve Borsa Başkanları İstişare Toplantısında Bir Araya Geldi

Bolu Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Türker Ateş'in ev sahipliğinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkan Yardımcısı ve Kocaeli Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Zeyinoğlu başkanlığında yapılan toplantıya Sakarya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Adem Sarı, Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı A. Akgün Altuğ, Akyazı Ticaret Odası Başkanı Şinasi Bayraktar

ile Akyazı Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Şener Bayraktar katılım sağladı.

Toplantıda bölge illerdeki üyelerin talep ve beklentileriyle ilgili çözüm öneriler üzerine istişarelerde bulunuldu. Ayrıca Türk-İtalyan Ticaret ve Sanayi Odası Genel Sekreteri Fatih Ayçin tarafından odanın çalışma ve faaliyetlerine ilişkin bilgilendirme sunumu gerçekleştirildi.

Başkan Sarı, Genişletilmiş Ticaret Borsaları Toplantısına Katıldı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Konsey Başkan Yardımcısı ve Sakarya Ticaret Borsası (STB) Yönetim Kurulu Başkanı Âdem Sarı, Tarım Bakanı Prof. Dr. Vahit Kirişçi'nin de katıldığı Genişletilmiş Ticaret Borsaları Gıda-Tarım-Hayvancılık İstişare Toplantısı'na katıldı.

TOBB'a üye sektör temsilcileri ile buluşan Tarım

Bakanı Kirişçi, sektör temsilcilerinin sorunlarını dinledi. Toplantıda Konsey Başkan Yardımcısı ve STB Yönetim Kurulu Başkanı Âdem Sarı da Sakarya'daki gıda, tarım ve hayvancılık sektöründe yaşanan sıkıntıları dile getirerek STB'nin projeleri hakkında kısa bilgiler verdi.

TOBB'dan 153 Okul Projesi

"81 İlde 81 Okul" kampanyasında son noktaya gelen Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), eğitimde yeni bir projeye imza attı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından Milli Eğitim Bakanlığı ile imzalanan Ulusal Eğitime Katkı Protokolü sayesinde 154 ilçeye 154 yeni okul kazandırılacak. TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu "81 İlde 81 Okul projemizin sonuna geliyoruz ama burada durmuyoruz, yeni ve daha büyük bir işe şimdi girişiyoruz. 154 ilçede, 154 yeni okul için harekete geçiyoruz." dedi.

TOBB'un eğitim hamlesi, TOBB İkiz Kuleler Konferans Salonu'nda düzenlenen protokol töreni ile kamuoyuna duyuruldu. Projenin detaylarının da açıklandığı törene Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Mahmut Özer, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu ve toplam 365 oda-borsa başkanı katıldı.

TOBB Başkanı Hisarcıklioğlu burada yaptığı konuşmasında TOBB olarak Türkiye'nin öncelikli meselesinin eğitim olduğuna inandıklarını belirterek "Bu vizyonla hareket ettik ve en önemli yatırım alanı olarak ülkemize yeni okullar kazandırmaya ihtiyaç duyulduğunu gördük. TOBB Yönetim Kurulumuzun aldığı kararla 81 ilde 81 okul yaparak milletimize ve şehirlerimize armağan ettik." diye konuştu.

"TOBB olarak eğitime yönelik yapmış olduğumuz tüm yatırımların ve desteklerin toplam hacmi, 3 milyar 587 milyon liraya ulaştı."

Hisarcıklioğlu, TOBB olarak eğitime yönelik yaptıkları toplam yatırım ve desteklerin toplam hacminin 3 milyar 587 milyon liraya ulaştığını ifade ederek "Özel sektör olarak nitelikli çalışan bulamamaktan, mesleki eğitimin ihtiyaçları karşılamamasından şikayet ediyorduk. Mesleki eğitimde kamu-özel sektör iş birliğini artırmak, özel sektörün rolünü güçlendirmek istiyorduk. Mesleki eğitim, özel sektörün insan kaynağını karşılamada en önemli vasıta olsun istiyorduk. Bu bizim 20 senedir gündemimizde olan bir konuydu. Sağ olsun Bakanımız Mahmut Özer'den bu konuda hem büyük destek hem de önemli icraatlar gördük." dedi.

"154 ilçede, 154 yeni okul için harekete geçiyoruz."

TOBB Başkanı Hisarcıklioğlu, sektör ve Türkiye açısından yeni ve çok önemli bir girişim başlattıklarını, bunun gururunu ve sevinçini yaşadıklarına vurgu yaparak şunları kaydetti:

"81 İlde 81 Okul projemizin sonuna geliyoruz ama burada durmuyoruz, yeni ve daha büyük bir işe şimdi girişiyoruz. 154 ilçede 154 yeni okul için harekete geçiyoruz. Odalarımızın ve borsalarımızın faaliyet gösterdiği 154 ilçemize daha, yeni okullar kazandırıyoruz. İlçelerimize, hayırlı ve uğurlu olsun. Hamdolsun, bir zamanlar uzak birer hedef olarak duran eğitim ve sosyal sorumluluk projelerini, bugün gerçekleştirmenin gururunu yaşıyoruz."

TOBB Başkanı Hisarcıklioğlu, bugün imzaladıkları protokol ile TOBB tarafından Türkiye'ye kazandırılan eğitim tesisi sayısının 307'ye ulaştığının bilgisini vererek, yapılmış 153 okul ve yapılacak

154 yeni eğitim tesisine ilişkin bilgileri paylaştı.

"Eğitime yapılan yatırımdan asla zarar edilmeyeceğinin bilinciyle çalışıyoruz."

Hisarcıklioğlu, eğitime yapılan yatırımlarda asla zarar edilmeyeceğinin bilinciyle çalıştıklarına dikkati çekerek "Gençlerimizi geleceğe hazırlıyoruz. Türkiye'nin girişimci gücü olarak ülkemizin geleceğine yatırım yapmaya devam edeceğiz."

Ülkemizin kurucusu ve önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün vurguladığı gibi 'Okul sayesinde, okulun vereceği ilim ve fen sayesinde ki Türk milletinin sanatı, iktisadı ve edebiyatı gelişecektir.' Okullarımız ülkemizin geleceğine, gençlerine ve yarının liderlerine armağan olsun." dedi.

Söz konusu protokol ile TOBB; 26 ilk-orta okul, 67 lise, 11 fakülte, 21 öğrenci yurdu, 13 kapalı spor salonu, 6 atölye ve laboratuvar benzeri tesis, 1 üniversite, yurt dışında yapılan 8 okul olmak üzere 153 okul ve yeni yapılacak 154 okul ile toplamda 307 okulun hayata geçirilmesine öncülük etti.

Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer

Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer de en zararsız ve riski olmayan yatırımın eğitime yapılan yatırım olduğuna dikkati çekerek "Ülkelerin en kalıcı ve sürdürülebilir sermayesi beşeri sermayedir. Onun için tüm ülkeler gibi Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı olarak beşeri sermayemizin niteliğini artırmak ile ilgili gece gündüz demeden çalışmaya devam ediyoruz" dedi.

Sadece kamu kaynakları ile yatırım değil, eğitime gönüllü paydaşlarla birlikte eğitim yatırımlarını yönetmenin de çok kıymetli olduğunu belirten Özer "Onun için Milli Eğitim Bakanlığının en kadim ve en güçlü paydaşı TOBB ile çocuklarının nitelikli eğitime erişimini, kapasitesini ve verimliliğini artırmadaki iş birliğinden dolayı gerçekten mutluluk duyuyorum. Başkanımıza yıllardır sürdürdüğü bu başarılı çalışmalarından dolayı en içten duygularımı sunuyorum." diye konuştu.

"Aradığım elemanı bulamıyorum." söylemi tarih olacak.

Bakan Özer, Mesleki Eğitim Merkezi ile ilgili yaptıkları dönüşümün yıllardan beri işveren tarafından dile getirilen "Aradığım elemanı bulamıyorum, çırak gelmiyor, kalfa gelmiyor." sözlerini tarihin çöplüğüne atacağını söyledi.

Bakan Özer ve Hisarcıklioğlu'nun konuşmasının ardından söz konusu iş birliği protokolü, atılan imzalarla hayata geçirildi. Bakan Özer, protokole imza atmasının ardından "Bakanlık döneminde attığım şu ana kadarki en güzel imza..." diyerek protokolün öneme vurgu yaptı.

Toplantının Mesleki Eğitim İstişare Toplantısı bölümü ise basına kapalı şekilde devam etti.

Başkan Sarı'dan Grup Anadolu Medya'ya Ziyaret

Sakarya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Adem Sarı, muhteşem açılış öncesi Sakarya'nın öncü medyası Grup Anadolu Medya Plaza'ya ziyaret gerçekleştirdi.

Sakarya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı, TOBB Ticaret Borsaları Konsey Başkan Yardımcısı, Sakarya Teknokent A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi Adem Sarı; açılış öncesi gerçekleştirdiği ziyarette Grup Anadolu Medya Yönetim Kurulu Üyesi Hüseyin Haldızoğlu, Genel Müdür Safa Polat ve Yayın Yönetmeni İbrahim Bulut tarafından karşılandı. Grup Anadolu Medya haber merkezi, yayın odası ve stüdyolarını gezerek medya hakkında bilgiler alan Sarı aynı zamanda ziyaret esnasında Genel Müdür Safa Polat tarafından gerçekleştirilen röportaj ile ticaret borsası gündemine yönelik soruları yanıtladı.

Ticaret Borsasına yeniden aday olmayı düşündüğünü ifa-

de eden Başkan Adem Sarı "Devam eden yatırımlarımız, projelerimiz var. Öncelikle onları bitirmek istiyoruz. Ticaret Borsasının ilerleyen yıllarda hem tarımda hem diğer alanlarda ortaya çıkan izlenebilirlik ve sürdürülebilirlik adına Borsayı daha iyi yöneticiler, genç yöneticiler, daha vizyonlu meclis üyeleri ile oluşturmak istiyoruz." dedi.

Lisanslı depoculuk hakkında sorulan soruyu cevaplayan Sarı "Sadece lisanslı depoculuk değil tarım alanında birçok çalışmamız, projelerimiz var. Bunu daha ilerleyen zamanlarda şekillendikçe basın açıklaması olarak anlatacağız. Şu an inşası devam eden lisanslı depomuzun yüzde 90'ı bitti, muhtemelen önümüzdeki temmuz ayında faaliyete başlayacak." ifadelerini kullandı.

Sakarya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Adem Sarı, açılış ile ilgili düşüncelerini samimiyetle ifade ederek "Dijital TV, radyo, haber siteleri, e-gazete ve ajans hizmetleriyle Grup Anadolu Medya farklı bir soluk getirecektir." dedi. Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Uzunoğlu, Genel Müdür Safa Polat, Yayın Yönetmeni İbrahim Bulut ve tüm emeği geçenleri tebrik ederek hayırlı olsun dileklerini iletti.

Yeni Fındık Çeşitleri Geliyor

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesinin "Sakarya İli Fındıklarının Klon Seleksiyonu" projesiyle kaliteli ve verimli klonları belirlenerek yeni fındık çeşitlerinin geliştirilmesi hedefleniyor. Fındık üreticilerinin yaşadığı verim ve kalite sorunlarına çözüm üretmek için Ziraat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Taki Demir'in yürütücüsü olduğu çalışmada "Sakarya ili fındıklarının Klon Seleksiyonu" projesiyle Karasu, Kocaali, Akyazı ve Hendek ilçelerinde yer alan üretici bahçelerinde verimi, kaliteli klonların belirlenmesi, bunların genetik analizlerinin yapılması, eşit bakım şartları ve ekolojik koşullar altındaki performansının tespit edilmesi ve yem fındık çeşitlerinin geliştirilmesi amaçlanıyor.

Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre Sakarya'nın bütün ilçelerinde fındık üretildiğinin görüldüğünü aktaran Demir "Bu üretimin yüzde 75'i Karasu, Kocaali, Hendek ve

Akyazı ilçelerinde gerçekleştiriliyor. Fındık bahçelerinde çakıldak, fosa, mincane, kara, yassı ve yuvarlak badem çeşitleri yetiştiriliyor; fındık üreticileri çeşitlerin verim ve kalite özelliklerinden memnun değiller. Bu nedenle yeni fındık çeşitlerine talep gösteriyorlar." dedi.

Demir, fındıkta henüz fidancılık sektörü gelişmediği için sertifikalı ve hastalıktan arı fidan temininin güç olduğunu dile getirerek "Fındık yetiştiriciliği konusunda üreticilerimizin sorunlarına çözümler bulabilmek için bahçe bitkileri bölümü öğretim üyelerimiz, üniversitemiz, Sakarya Ticaret Borsası, ziraat odaları ve Tarım ve Orman Bakanlığı İl ve İlçe Müdürlüklerinin desteğiyle verimli ve kaliteli yeni fındık çeşitlerinin geliştirilmesi amacıyla ARGE çalışmalarımız tüm hızıyla sürüyor. 'Sakarya İli Fındıklarının Klon Seleksiyonu' projemiz de bunlardan birisi." diye konuştu.

2 Bin Aronya Fidanı Toprakla Buluştu

Sakarya Valiliği öncülüğünde, Tarımkon ve Ticaret Borsası ile İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün Aronya bitkisi yetiştiriciliği için yaptığı çalışma kapsamında ilk örnek bahçe Serdivan Mahmudiye'de oluşturuldu.

Vali Çetin Oktay Kaldırım, Sakarya Ticaret Borsası Başkanı Adem Sarı ve Tarımkon Genel Başkanı Hakan Yüksel'in imzaladığı protokolün ardından Tarım ve Orman Müdürlüğüne belirlenen Serdivan Mahmudiye'deki 10 dönümlük araziye 2 bin Aronya fidanı dikimi yapıldı.

Vali Çetin Oktay Kaldırım, "Süper Food" Aronya bitkisinden 2 bin fidanı toprakla buluşturduklarını

belirtirken, "Alım garantili ürün çiftçilerimiz için yeni bir alternatif olacak. 2 yıl sonra ürün verecek olan bu bahçede üreticilerimiz için güzel bir örnek olsun istedik" dedi.

İmzalanan protokolün ardından Sakarya Valiliği, Tarımkon ve Ticaret Borsası ile İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün işbirliğiyle Aronya bitkisi yetiştiriciliği için oluşturulan örnek bahçeye fidanlar el birliği ile dikildi.

ATB Gıda Kontrol Laboratuvarı "Yetkili Sınıflandırıcı Laboratuvar Faaliyet Belgesi"ni Aldı

Adapazarı Ticaret Borsası Gıda Kontrol Laboratuvarı, geçtiğimiz günlerde yetkilendirme için ISO 17025 standardı gereklerini yerine getirerek denetimi başarılı ile tamamladı. Gıda Kontrol Laboratuvarı Yetki Belgesi, Ticaret Bakanlığı Lisanslı Depoculuk Daire Başkanı Bahar Emre tarafından ATB Gıda Kontrol Laboratuvarı Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Koç'a takdim edildi. Ziyarete ATB Gıda Kontrol Laboratuvarı Yönetim Kurulu Üyesi Vedat Arslan, STB Özel Kalem Müdürü Semih Kınalı katılım sağladı.

ATB Gıda Kontrol Laboratuvarı Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Koç, konuyla ilgili şu açıklamalarda bulundu: "Borsamız tarafından en kısa zamanda faaliyete geçirilecek olan lisanslı depoculuk çalışmalarımızda son aşamaya gelmiş bulunmaktayız. Adapazarı Ticaret Borsası Özel Gıda Kontrol Laboratuvarı; lisanslı depoculuk faaliyetlerinin analiz bölümüne ilişkin faaliyetleri üstlenmiş, "yetkili sınıflandırıcılık" faaliyetleri kapsamında gerekli başvuru ve denetim süreçlerini başarı ile tamamlamıştır. Tahıl ürünleri için depolama ve lisanslı depo faaliyeti gerçekleştiren kuruluşlara bu anlamda deney hizmeti, Adapazarı Ticaret Borsası Özel Gıda Kontrol Laboratuvarı tarafından verilecektir. Hububat ürünlerinin Lisanslı depoculuk ile lisanslı depolarda muhafaza edilebilmesi için ürünlerin analizi yapılarak ürünün nitelik ve özellikleri belirlenecek, standartlara uygun olarak sınıflandırılıp bu durumun belgelenmesi yapılacaktır. Üyelerimize bu hizmeti sunarak bir anlamda ilimizde lisanslı depoculuk faaliyetlerinin artmasına da katkı sağlayacağız. Bölgemizde ve ilimizde tek merkez "yetkili sınıflandırıcı laboratuvar" olarak hizmet verecek olmanın mutluluğunu yaşıyoruz: üreticimize, tüccarımıza ve ülkemize hayırlı olmasını diliyorum." dedi.

Basiretli Çiftçi Kavramı Üzerine Değerlendirme

Av. Arsin DEMİR
Tarım Hukuku Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Çiftçilik aslında tanımlara sığmayacak kadar kutsal bir meslek, çoğu zaman atalardan bırakılan bir görevdir. "Çiftçi" tanımı, Türk Tarım Hukuku kapsamında yer alan çeşitli kanun ve yönetmeliklerde yer almaktadır.

Çiftçinin tarımsal üretimine devam ederken gerek kamu otoritesine gerekse kamuya karşı sorumlulukları ve kullanması gereken hakları vardır. Haklarını kullanırken ve sorumluluklarını yerine getirirken basiretli davranmalıdır. Bu kapsamda Türk Tarım Hukuku'nda bugüne kadar değerlendirilmemiş bir kavramı, "basiretli çiftçi" kavramını ortaya koymaya çalışacağız. Basiretli çiftçi kavramı üzerinden hareket edecek çiftçilerimizin gerek üretimde gerekse ürünlerinin pazarlanmasında başarılarının artacağını, geleceğe daha inançla ve güvenle bakacağını düşünmekteyiz.

Basiretli çiftçi kavramını ortaya koymaya çalışırken "tacir" ve "basiretli tacir" kavramından da faydalanmaya çalışacağız. Basiretli tacir kavramı, basiretli çiftçi tanımına ulaşmak için yol gösterici olması adına dikkate aldığımız bir hukuki tanımlama olmuştur. Ticaret Hukuku mevzuatında basiretli tacire yüklenen yükümlülükler ile basiretli çifti kavramının yükümlülükleri, birbirinden farklı değerlendirilmelidir. Hukuk literatüründe ilk kez kullanılacak olan bu kavramı tartışmaya açarak ülkemiz tarımına ve çiftçisine farkındalık yaratmayı amaçlamaktayız.

Tacir Kavramı

Basiretli tacir kavramını anlayabilmek için öncelikle tacir kavramını açıklamamız gerekmektedir. Tacir, Türk Ticaret Kanunu'nun temel kavramlarından birisidir. Türk Ticaret Kanunu 12. maddesine göre Tacir; bir ticarî işletmeyi, kısmen dahi olsa kendi adına işleten kimse'dir. Bunun dışında bir ticarî işletmeyi kurup açtığını sirküler, gazete, radyo ve sair ilan vasıtaları ile halka bildirmiş ve işletmesini ticaret siciline tescil ettirerek durumu ilan etmiş olan kimse; fiilen işletmeye başlamamış olsa bile tacir sayılır. Yine aynı maddeye göre, bir ticarî işletme açmış gibi ister kendi adına ister adi bir şirket veya her ne suretle olursa olsun hukuken var sayılmayan diğer bir şirket adına (ortak sıfatıyla) muamelelerde bulunan kimse, iyi niyet sahibi üçüncü şahıslara karşı tacir gibi mesul olur. Türk Ticaret Kanunu'nda yapılan düzenleme genel itibarıyla ticarî işletmeyi esas almaktadır ancak Türk Ticaret Kanunu'nun sistemi içinde tacir kavramının da büyük önemi bulunmaktadır.

Kanunun 19. maddesinde ticarî iş karinesi hükme bağlanırken tacirin yaptığı işler esas alınmış olup bununla birlikte 18. maddede her tacirin ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş insanı gibi hareket etmesi gerektiği belirtilmiştir.

Nitekim tacir sıfatı, belli bir ticarî faaliyet icrasını ve toplum içinde ekonomik güç ve önemi ifade eder. Bu bakımdan Türk Ticaret Kanunu, bu sığata basiretli bir iş adamı gibi hareket etme yükümlülüğü haricinde iflasa tabi olma, bazı ihbar ve ihtarların şekle tabi olması, itiraz görmemiş fatura ve teyit mektubunun yazılı delil niteliği, ücret ve faiz isteme hakkı ile ücret ve cezanın aşırı olduğu iddiası ile indirilmesini isteme hakkından yoksunluk ve hapis hakkı gibi hükümler ile ticaret unvanı seçme ve kullanma, ticaret siciline ve odalara kaydolma, ticarî defter tutma ve fatura düzenleme şeklinde sonuç ve yükümlülükler vermiştir.

Tacir Kavramına İlişkin Örnek Yargıtay Kararları:

1. "...bir ticarî işletmeyi kısmen dahi olsa kendi adına işleten kimseye tacir denir. Anılan hükme göre, birden fazla gerçek kişi bir ticarî işletmeyi adi ortaklık şeklinde işletmekte iseler bunların her biri tacir sıfatını kazanır. Öte yandan ticarî işletmeyi fiilen işleten gerçek kişilerin tacir sayılabilmesi için ticaret siciline kayıt olması şart değildir. Diğer bir deyişle Ticaret Siciline kayıt tacir sıfatının zorunlu bir unsuru değil, sadece neticesidir." Yargıtay 11.HD, E:1990/6902, K:1990/6670, T:19.10.1990

2. "Bir kişinin şirket ortağı ve/veya yetkilisi olması tek başına tacir olmasını gerektirmez." Yargıtay 19. HD, E:2015/944, T:2015/11623, T:30.09.2015.

3. "Bir kimsenin Vergi Usul Kanunu'na göre esnaf sayılması, TTK yönünden de esnaf kabul edilmesini gerektirmez. Ticaret siciline ya da Oda'ya kayıtlı olmamak da tacir olmamanın kesin bir kanıtı olmadığı gibi, vergi mükellefi olup olmamak da tacir ve esnaf ayrımında kesin bir ölçüt olarak kabul edilemez." Yargıtay 8. HD, E: 2017/13537, K:2017/11103, T: 20.09.2017

Basiretli Tacir Kavramı

Türk Dil Kurumu Sözlüklerine göre "basiret", "Gerçekleri yanıltmadan görebilme yeteneği, uzağı görüş, sezgi, anlayış, kavrayış, sağgörü, vizyon." olarak tanımlanmıştır. Türk Ticaret Kanunu'nun 18. maddesine göre her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir. Kanundaki bu tanıma göre tacir; bütün ticari faaliyetlerinde sağduyulu olmak, ticari geleceğini düşünmek ve ticari işlemlerini ona göre organize etmek zorundadır. Tacir; ülkenin siyasi süreçleri, ithal ve ihracat yasakları gibi özel durumları takip etmek, piyasa sürecini ve ekonomik verileri değerlendirmek durumundadır. İmzaladığı sözleşmelerdeki sorumluluk ve yükümlülüklerini gerçekleştirip gerçekleştiremeyeceğini dikkate alıp "basiretli bir iş adamı" gibi davranıp önüne çıkması muhtemel engelleri önceden düşünmelidir. Türk Ticaret Kanunu, tacire bütün ticarî faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etme zorunluluğunu getirmiştir. Bu zorunluluk, objektif özen ölçüsünün gerçekleştirilmesi demektir.

Basiretli bir iş insanı gibi hareket etme zorunluluğu, Türk Ticaret Kanunu'nun bazı maddelerinde 5941 sayılı Çek Kanunu'nda özel olarak düzenlenmiştir. Bazı maddelerde ise "Basiretli Tacir" kavramı ile aynı anlamda olmak üzere "Tedbirli donatan, tedbirli taşıyan." şeklinde kullanılmıştır (TTK. M. 1073, 1141/II ve 1178/1). Basiret ve tedbir kavramlarının birbiriyle tam olarak örtüşmediği ortadadır. Belirtilen nedenle gerek kanundaki kavram birliğinin sağlanması açısından "basiret" kavramının kullanılması tercih edilmektedir.

5941 sayılı Çek Kanunu 2. maddesine göre "Bankalar, çek hesabı açılması ile ilgili olarak bu Kanun ile kendilerine verilen görev ve yükümlülükleri yerine getirirken çek hesabı açtırmak isteyen yasalı olup olmadığını bu Kanun hükümlerine göre araştırırlar; ayrıca ilgili kişinin ekonomik ve sosyal durumunun belirlenmesinde gerekli basiret ve özeni gösterirler."

Türk Ticaret Kanunu'nun pek çok maddesinde de tacirler için basiretli iş insanı gibi hareket etme yükümlülüğü getirmiştir.

Bunlar:

Madde 110- (1) "Acente, üçüncü kişilerin kabule yetkili olduğu beyanlarını, bölgesindeki piyasanın ve müşterilerin finansal durumunu, şartlarını, bunlarda meydana gelen değişiklikleri ve yapılan işlemlere ilişkin olarak müvekkilini ilgilendiren bütün hususları ona zamanında bildirmek zorundadır. (2) Acente, müvekkilin açık talimatı olmayan konularda, emir alıncaya kadar işlemi geciktirebilir. Ancak, işin acele nitelik taşıması nedeniyle durum müvekkilinden talimat almaya müsait olmazsa veya acente en yararlı şartlar çerçevesinde harekete yetkiliyse basiretli bir tacir gibi kendi görüşüne göre işlemi yapar."

Madde 286- (1) "Tasfiye memurları, tasfiye hâlinde bulunan şirketin bütün mal ve haklarının korunması için basiretli bir iş adamı gibi gerekli önlemleri almakla ve tasfiyeyi olabildiğince en kısa zamanda bitirmekle yükümlüdür."

Madde 1073- (1) "Gemi Müdürü, donatma iştirakinin işlerini yaparken tedbirli bir donatanın özenini göstermek zorundadır."

Madde 1141- (1) "Her türlü navlun sözleşmesinde taşıyan, geminin denize, yola ve yüke elverişli bir hâlde bulunmasını sağlamakla yükümlüdür. (2) Taşıyan; yükle ilgili olanlara karşı geminin denize, yola veya yüke elverişli olmamasından doğan zararlardan sorumludur. Meğerki tedbirli bir taşıyanın harcamakla yükümlü olduğu dikkat ve özen gösterilmekle beraber, eksikliği yolculuğun başlangıcına kadar keşfe imkân bulunmamış olsun."

"Madde 1178- (I) Taşıyan; navlun sözleşmesinin ifasında özellikle eşyanın yükletilmesi, istifi, elden geçirilmesi, taşınması, korunması, gözetimi ve boşaltılmasında tedbirli bir taşıyandan beklenen dikkat ve özeni göstermekle yükümlüdür."

Basiretli Tacir Kavramına Göre Örnek Yargıtay Kararları

1.) Davalı (karşı davacı) Türk Ticaret Kanunu kapsamında ticari bir şirket olup aynı yasa gereği basiretli davranma yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu bağlamda anılan yeri kiralarken kiralananın fiziki ve hukuki durumunu inceleyip ona göre davranması gerekir. Kaldı ki taraflar arasındaki kira sözleşmesi 01.09.2007 başlangıç tarihli olup sözleşmenin süresi sona ermiştir. Birleşen dosyanın davacısı olan davalı kiracı sözleşme süresi sonuna kadar kiralananı iskânsız olarak kullanmıştır. Tacir olan davalı (karşı davacı) basiretli davranarak kirala-
dığı ve üç yıl süre ile kullandığı taşınmazın iskân ruhsatının bulunup bulunmadığını tespit edebilecek durumda olduğundan karşı davanın tümünden reddedilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi doğru değildir. Hüküm bu nedenlerle bozulmalıdır. Yargıtay 3. HD E.2017/1691-K. 2017/3247 K. T.16.03.2017

2.) "Davalı şirket 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi tacirdir (m.124 vd.). Her Tacir Ticaretine ait bütün faaliyetlerinde Basiretli hareket etmekle yükümlüdür (e. TTK m. 20/2, 6102 s. TTK m. 18/2). Bu yükümlülüğü alacağına teminat olarak gösterilen taşınmazın hukuki ve fiili durumunu bilmeyi de gerektirir. Başka bir ifade ile taşınmazın tapu kütüğünde aile konutu olduğuna dair şerh bulunmasa bile taşınmazın "Aile Konutu" ve kendisiyle akdi ilişkiye giren şahsın evli olduğunu davalı şirket bilebilecek durumdadır. Bu özeni göstermemiş ise iyi niyet iddiasında bulunamaz (TMK.m.3/2). Vakıa ve karinelerden iyi niyet iddiasında bulunamayacak durumu belirmiş olanın kötü niyetli olduğunun diğer tarafça ispat edilmesine de lüzum yoktur. Gerçekleşen bu hukuki duruma göre davacının açık rızası alınmadan tesis edilen ipotek sebebiyle davalı şirketin kazanımı korunamaz." Yargıtay 2. HD, E:2014/26975, K:2015/10209, T:14.05.2015.

Çiftçi Kavramı

Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre "çiftçi", "Geçimini toprağı ekerek sağlayan kimsedir." Çiftçi, 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 3. maddesinde ve Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliği'nin 4. maddesinde, Arazi Toplaştırması ve Tarla İç Geliştirme Hizmetleri Uygulama Yönetmeliği'nin 4. maddesinde "Mal sahibi, kiracı, yarıcı veya ortakçı olarak devamlı veya en az bir üretim dönemi veya yetiştirme devresi tarımsal üretim yapan gerçek ve tüzel kişiler," olarak 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu'nun 2. maddesinde "Geçimini, bedeni ve fikri güçlerini kısmen veya tamamen katarak, tarımdan sağlayanlar" olarak, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 52. maddesinde "Yukarıda yazılı faaliyetlerin içinde yapıldığı işletmelerde zirai işletme, bu işletmeleri işleten gerçek kişilere (adi şirketler dahil), vergiye tabi olsun veya olmasınlar çiftçi ve bu faaliyetler neticesinde istihsal olunan maddelere de mahsul denir." olarak Çiftçi İstisnası Uygulama Esasları Yönetmeliği'nin 4. maddesinde "Kendi adına; mülkiyetindeki ya da kiraladığı veya ortakçılık yoluyla sağladığı arazilerde bitkisel üretim faaliyetinde bulunanlar" olarak tanımlanmıştır. Ayrıca, Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliği 4. maddesinde ÇKS Belgesi: Düzenleme tarihi itibarıyla, çiftçilerin Çiftçi Kayıt Sisteminde yer alan bilgilerini gösterir belgeyi,

Çiftçi Belgesi: Çiftçilerin özlük ve tarımsal faaliyetlerine ilişkin bilgileri içeren, kanunen bağlı bulundukları ziraat odası tarafından verilen ve o yılın tasdikini taşıyan belgeyi,

Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS): Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçilerin kayıt altına alındığı tarımsal veri tabanını, 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 3. maddesinde;

Tarımsal işletme: Üretim faktörlerini kullanarak bitkisel ve/veya hayvansal ve/veya su ürünlerinin üretimi için tarımsal faaliyet yapan veya söz konusu tarımsal faaliyete ilave olarak işleme, depolama, muhafaza ve pazarlamaya yönelik faaliyetlerde bulunan işletme, 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu'nun 2. maddesinde ve Tarımsal Üretici Birliklerinin Kuruluş Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik' in 3. maddesinde;

Tarım Üreticisi: Her türlü bitkisel ve hayvansal ürünler ile avcılık ve yetiştiricilik yoluyla su ürünleri üretimini yaparak bunları pazara sunan gerçek ve tüzel kişiler, Tarım Sigortaları Kanunu'nun 3. maddesinde;

Üretici: Bitkisel ve hayvansal üretim ile uğraşan gerçek ve tüzel kişiler, 5262 sayılı Organik Tarım Kanunu 3.maddesinde;

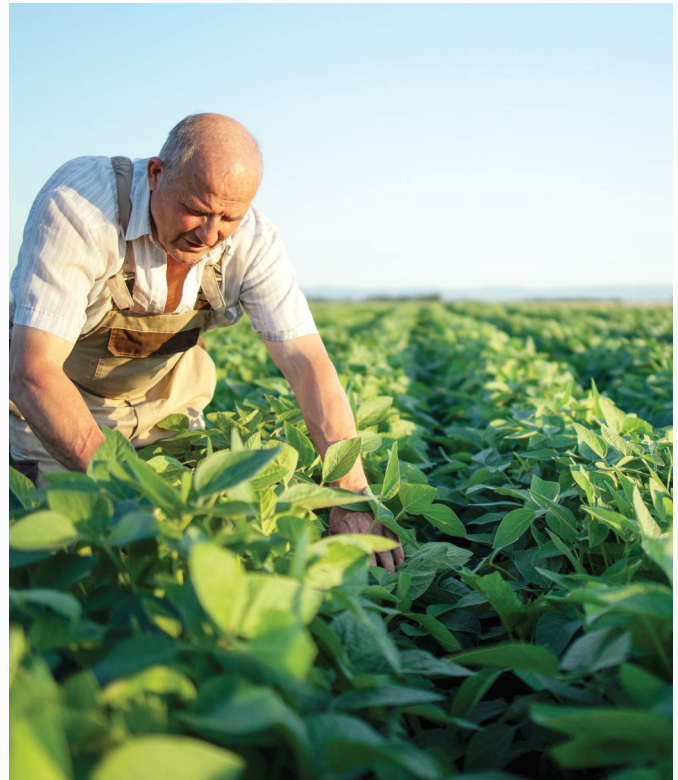
Müteşebbis: Organik tarım faaliyeti yapan gerçek veya tüzel kişiyi, Organik tarım faaliyeti yapan gerçek veya tüzel kişi olarak tanımlanmıştır.

Çiftçi Tacir Olabilir Mi?

Yukarıda aktarılanlar kapsamında tacir "Bir ticari işletmeyi kısmen dahi olsa kendi adına işleten kişiye" denmektedir. Kanun anlamında tacir sıfatının kazanılması için bir ticari işletme olmalı sonrasında ise bu ticari işletme kısmen dahi olsa belli bir kişi adına işletilmelidir. Bu iki koşulun varlığı tacir sıfatının kazanılması için yeterlidir. Çiftçi tarlasında ürettiği ürünlerini satmakla tacir olmamaktadır. Fakat çiftçi ürettikten sonra da ürünlerini kendi ticari işletmesinde işler, pazarlar, satarsa tacir olarak değerlendirilecektir. Örneğin çiftçi tarlasında biber üretir sonra da kendi işlettiği işletmesinde biberi işleyip turşu üretimi yapar ve bu ürünü pazarlarsa bu çiftçi Türk Ticaret Kanunu anlamında tacir sıfatına haiz olabilecektir. Çiftçinin tacir sayılabilmesi için ticari faaliyetlerinin bağımsız, kar gütmeye dönük ve esnaf faaliyetlerini aşmış olması gerekmektedir. Bu kapsamda hem üreten hem de bir ticari işletmeyi işleten çiftçinin tacir kavramı içerisinde yer alması ile basiretli tacir gibi davranma zorunluluğu kendiliğinden ortaya çıkmış olacaktır.

Sonuç: Yukarıda da aktarıldığı üzere 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 3. maddesinde ve Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliği'nin 4. maddesinde, Arazi Toplaştırması ve Tarla İç Geliştirme Hizmetleri Uygulama Yönetmeliği'nin 4. maddesinde "Mal sahibi, kiracı, yarıcı veya ortakçı olarak devamlı veya en az bir üretim dönemi veya yetiştirme devresi tarımsal üretim yapan gerçek ve tüzel kişiler," çiftçi olarak anılmaktadır. Mevzuattaki tanımlardan faydalanarak çiftçilerimizden devamlı olarak tarımsal üretim yapan ve çiftçi belgesi alanların "Basiretli Çiftçi" olarak değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Şöyle ki

Basiretli Çiftçi: Maliyet hesaplamalarını yapan, bilim ışığında hareket eden, tarıma yönelik finansal, hukuksal süreçleri ve ülke gündemini takip eden, tarım hukuku mevzuatın da tanımlanan haklarını kullanmayı bilen ve haklarını tüm mecralarda koruyabilen, mevzuatın yüklediği sorumlulukları yerine getiren, ektiği ürünü ve toprağın durumu ile meteorolojik verileri sürekli izleyen, olumsuz hava koşullarına göre önlemlerini alan, ürünlerinin pazarlama ve satma faaliyetlerinde pazar araştırması yapan, gerek kendi çiftçilik geleceğini ve gerekse ülkenin tarımsal geleceğini düşünen, sağduyulu ve ileriye görebilen çiftçi olarak tanımlanabilir. Türk çiftçisi ve üreticisinin basiretli çiftçi kavramını yanına alarak üretimine ve ürettiği ürünleri pazarlama faaliyetlerine başlamasıyla ülkemiz tarımsal açıdan kendi kendine yetebilen ülkeler sınıfında en önde yer alabileceği gibi tarımsal ürün ihracında da sınıf atlayacaktır. Milletın Efendilerine Saygılarımızla...

Gölkent Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Başkanı Sayın Mustafa Zafer:

“Çözüm; Tarıma, Çiftçiye, Üreticiye Destek Olabilmek ve Bu İşleri Daha Cazip Hale Getirebilmek.”

Merhaba, Değerli Ticaret Borsası Dergisi Okuyucuları... Yeni bir sayımızda yine sizlerle birlikteyiz. Bugün Gölkent'teyiz. Gölkent Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Başkanı Sayın Mustafa Zafer ile birlikteyiz Mustafa Bey ile daha önce de bir röportajımız olmuştu ancak son zamanlarda yaşanan gelişmelerle ilgili tekrar bir değerlendirme yapmak istedik. Bu yüzden bugün bir aradayız. Mustafa Bey'den kendisini tanıtmayı istiyoruz yeniden.

Merhaba Efendim; hoş geldiniz, sefa geldiniz. Ben, Mustafa Zafer. Gölkent Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin başkanlığını yapıyorum. Bize üreticinin dertlerini tekrar anlatma fırsatı verdiğiniz için çok teşekkür ediyorum.

Biz teşekkür ederiz.

Yıllardan beri süt üretimi, hayvancılık, tarım bölgesidir bu bölge. Nehriyle, gölüyle her türlü verimli topraklara sahibiz fakat son yıllarda üretimdeki azalma ve maliyetlerin yükselmesiyle üretimden büyük çıkışlar kendini gösterdi. Bunun çözümünü bazen kendi içimizde arıyoruz, bazen dile getiriyoruz ama maliyetlerin yüksek olması sebebiyle bu sıkıntıyı bir türlü aşamıyoruz. Aşamadığımız için de bu sektörden büyük oranda çıkmalar başladı.

Artık çiftçi, köylü ekim yapmıyor; öyle mi?

Belki de biz bu bölgede, Gölkent'te Sakarya'nın aşağı yukarı 10 mahallesinden süt topluyoruz. Şu an ortalama yaş 40-45 civarında. Bu yaş grubunun aşağısının tarım ve hayvancılığa kesinlikle ilgisi yok. İnsanlar, sanayi tarafına kaydı için artık köylerde kimse almadı. Bu da üretimi düşürüyor. Üretimi düşürdüğü gibi tüketim tarafına da yansıyor. Burada çözüm tarıma, çiftçiye, üreticiye destek olabilmektir. Bu işleri daha cazip hale getirebilmektir. Biz toplantılarda bu konuyu ilgili kuruluşlara dile getiriyoruz ama şu ana kadar yerine ulaşmış bir durum yok.

Mustafa Bey, kooperatifiniz ile ilgili bilgiler alalım biraz da. Kaç üyemiz var, kaç çiftçiyle çalışıyoruz? Sonra tekrar konuya devam edelim.

Bizim kooperatifimiz 1973 yılında kuruldu, çok eski bir kooperatif. O zamanlar bu bölgede, 10 mahalle dediğimiz yerde 50 ton süt vardı. Şu an en yüksek rakama çıktığımız yıl olan geçen yılda 11 tonu gördük. Bu kadar mahalleden 11 ton çıktı ama bu sene o rakamı da yakalamaya şansımız yok.

Peki, 1973'ten bu yana kaç mahalle eklendi?

1973'te sadece Gölkent'te 15 ton sütümüz vardı. Uzun yıllar bu böyle devam etti. Her geçen gün bu düşmeye başladı. Her düşüşte kooperatiflerde de, özel sütçülerde de toplama sıkıntısı başladı. Kazanamayan bırakıyor bu işi. Şu an Gölkent Kooperatifinin 700-800 ortağı var.

Muzaffer Zafer
Gölkent Tarımsal Kalkınma
Kooperatifi Başkanı

Bunun ortalama her daim 300 civarında süt vereni var aktif olarak. Zaman zaman inekleri sağımdan kesiliyor, tekrar başlıyor ama 300-350 aralığında devamlı süt veren üreticimiz var, ortağımız var. Üç araçla bu işi yapıyoruz. Dört çalışanımız var fakat araç başına süt ortalamamız şu an 2 ton olmaya başladı. Araç günde 300 lira yakıyor akşam sabah. Bir işçinin maliyeti 250 lira. Şu an ayakta durabiliyorsak imkanları çok zorladığımızdandır. Şu anda sıkıntı büyük. Üretimde sıkıntı büyük. Bu durum tüketime de yansıyor. Orada da sıkıntı büyük. İnşallah bu vesileyle bizim sesi-mizi duyan olur. Bir çözüm önerisi çıkar.

Şu anda süt fiyatları ne durumda?

1 Nisan itibarı ile tonu 5700 lira referans fiyat fakat bu devletin verdiği rakam. Bunun içinde taşıma bedeli var, yakıtı var. Üreticiye ödediğimiz 5200 lira. Stopajı da var. 5300 liraya mal oluyor bize. 40 kuruş para kalıyor. Bu 40 kuruş para, maliyetlere yetmiyor. “Bir umut!” diyoruz. Kendimizi bir ay sonraya, bir ay sonraya atmaya uğraşıyoruz.

“Gelecek daha iyi olacak.” diye...

Bu şartlarda biraz zor. Öyle bir hale geldik ki üreticinin memnun olmadığı, tüketicinin de memnun olmadığı dönemdeyiz. Biz üretici olarak “Sıkıntıdayız.” diyoruz, tüketici de haklı olarak “Biz de sıkıntıdayız.” diyor. İnşallah bir çözüm bulunur.

İnşallah... Peki alınan sütün, kaç liradan alınması gerekiyor ki sizin maliyetinizi tolere etsin?

Şu an mart ayı itibarı ile devlet, kilo başına 1 lira destek veriyor ama üreticinin eline geçtiğinde o paranın da bir değeri kalmıyor. Şu an bu rakam aslında direkt ele geçse üretici belki memnun olur. Süt fiyatlarının iyileştirilmesi güzel bir şey fakat daha parayı almadan yem fiyatlarındaki artış o aradaki farkı kapatıyor. Bir ay sonra bakıyorsunuz ki eski haline dönmüş. Burada bizim en büyük girdi maliyetimiz yem, gübre, yakıt. Bunlara bir çözüm olması lazım çünkü silajlık mısır üretmek için tohum, gübre, yakıt olması lazım. Bunlar çok yüksek rakamlarda. Bunların üzerine koyup da süt üretmeye çalışıyoruz. Çok zor.

Buna bağlı olarak hayvancılıkta da durum aynı.

Hayvancılık eskisi gibi insanlar için cazip olmaktan çıktı. Hayvancılık; köylünün, çiftçinin kumbarasıdır. İnsanlar paraya sıkıştığında, bunaldığında önce ahırdaki bir tane danasını, buzağısını satabiliyordu çok rahat ama Gölkent'te, 3000-5000 hayvanın olduğu bir yerde, şu an 1500 tane irili ufaklı hayvanımız kaldı.

Bu dışarıda da böyle, her yerde böyle. Çocuğu olan asgari ücretle işe giriyor. Yaşlı insanlarımız kalıyor burada. Onlar da iki tane, üç tane... Profesyonel hayvancılık olmadığı için de bizde sıkıntı büyük. İki üç aile işletmesi var. Bunun 20 litre sütle bir şey kazanma şansı yok, sürdürülebilir bir tarafı da yok.

Üretime destek verilmesi lazım. Çiftçinin tekrar bu işlere dönmesi gerekiyor, teşvik edilmesi gerekiyor. İnşallah, umudumuz ileride...

Az önce bir örnek verdiniz. Aldığınız yemin geçen seneki fiyatı ve bu seneki fiyatı ile ilgili...

Geçen sene 100-105 lira aralığındaydı yem. 100 liranın da altıydı ama şu an o yemi alabilmek için 330 lira para veriyoruz.

Aşağı yukarı üç misli...

Evet, üç misli ama süt fiyatları bu kadar fark etmedi. Üretici, fiyat artışına sevinirken biz şu anda nisan ayında mesela zamla fiyata başladık ama daha üreticiye ödemedik. Oysaki yem fabrikası, yem sanayicisi hemen zam yaptı. Bu bir kısır döngüye dönmüştü. Süt fiyatı artıyor, hemen peşinden yem fiyatı artıyor. Elde bir şey kalmıyor aslında. Üretici, bu girdaptan kurtulmalı. Üreticinin yaptığı işin karşılığında ne alacağını çok iyi bilmesi lazım.

Oynak rakamlar nedeniyle maalesef, bu gerçekleşmiyor anladığım kadarıyla.

Olmuyor. Pandemiye fırsata çeviren bir dünya sanayici de var. Zaten ülkemizde sıkıntı var da bunu niye sadece üretici yaşıyor? Herkes yaşasın ama sanayici şunu diyor: "Ben kendimi koruma altına almak zorundayım. Ben isterse hiç satmayayım ama zarar etmeyeyim." Ben böyle diyemiyorum ama... Ben bunu üretmek zorundayım, diyorum. Bizler köylü, çiftçi olarak ürettikçe bizim ürettiğimizden milyonlarca insanın karnı doyuyor. Bunu yukarıdaki sanayicilerin de siyasetçilerin de duyması lazım. Biz üreteceğiz, sofralarımıza gelecek. Sofralarımıza gelecek, çocuklarımız beslenecek ama burada bir dengesizlik var.

Biz şehirdeki akrabalarımızın yanına gidiyoruz. Bize öyle bir konuşuyorlar ki... "Hadi iyisiniz." diyorlar. "Biz sütü 15 liraya aldık." diyorlar. Biz sütü hiçbir zaman 15 liraya satmadık. Şehirdeki insan da "Köylü ne çok para kazanıyor." diye düşünüyor. Aslında biz de hiçbir şey kazanmıyoruz. Düşünün bende beş tane kurbanlık dana var. Her gün bunlara bir çuval yem yedirmek zorundayım ve bir çuval yem 300 lira. Ayda 9 bin lira yapar. Dananın yarısı bir ayda sanayiciye gidiyor.

Kış şartlarında yem vermek zorundasınız. Hayvanlar, yaz geldiğinde en azından meralarda otlatılarak bu tolere edilebilir mi?

Tabii ama burada meralarda da sıkıntı var, bakımsızlık var, ilgisizlik var. Öz eleştiri yaparsak tarımsal kalkınma olarak buraya bizim de ilgi göstermemiz lazım. Çözüm bulmamız lazım. Burada biraz bizde de suç var. Meralarımızı koruyamıyoruz. Yarısı diken içinde, yarısı atıl durumda. Aslında Gölkent'in merası bayağı iyi durumda ama kullanım bakımından sıkıntı var.

Bizde de sıkıntı var. Tarım İl Müdürlüğüne bir iki sefer bu konuyu danıştım. Resmiyete dönerse devlet, meraları daha organize hale getirir ama bu sefer de sizin faydalanma oranınız düşebiliyor.

Yem fiyatları yüksek olduğu için yağmur yağmadığı müddetçe hayvanlarımız merada. Bu da meraların elverişsiz olmasına sebebiyet veriyor. Bu konuda da sıkıntı büyük. Meralarımızı da koruyamıyoruz. Merada otlatmak sıfır maliyet.

Az önceki soruyu sormamın sebebi oydu. Acaba meralarla maliyet düşüyor mu?

Düşüyor ama bu sefer de meralarımız elden gidiyor. Burada belki de üç dört kişi bu işi daha profesyonel yapıyordur. Onlar da fırsatını bulsa satacaklar. Sattığın hayvanı kim alacak? Yine üretici alacak. Üreticinin olması için memnuniyet olması lazım. Memnuniyet olmadığı sürece de insanlar bu sektöre girmekten uzak duracak.

Ya da kesime gidecek.

Tabii, bu dönemde sağman inek olarak kesime giden çok inek oldu.

Milli zarar bu.

Evet, milli zarar. Biz şimdi bazen görüyoruz. İnek kısır diye gidiyor, kesiliyor, kesildiğinde bir bakıyorsunuz içinde buzağı var. Bu insanları çok üzen bir şey. Bu etin fiyatının yüksek oluşundan kaynaklıyor. Adam "Nasıl olsa sütten kazanamıyorum. Kesip etinden kazanayım." diyor. Bir şekilde kurtulmanın derdinde. Aslında üzücü bir durum. İnsanları doyuran bir üründen kaçıyoruz biz. Biz üreticiyiz. Biz üreteceğiz ki hem biz doyalım hem de doyuralım.

Çok güzel bir sohbetti. Çok güzel bilgiler verdiniz. Son olarak Sakarya Ticaret Borsası ile ilgili neler söylemek istersiniz?

Sayın Başkanımız bizim sorunlarımıza eğilen birisi. Ben 6. Komite Başkanlığı yapıyorum Borsamızda. İlk defa Borsamız, komite başkanlarını bir araya topladı. Başkanımız ve Meclis Başkanımız ile yemek yedik, dertlerimizi anlattık, sorunlarımızı anlattık. İmkani olduğu sürece bizleri ziyaret edip bizlerin dertleriyle ilgilenmeye çalışan saygıdeğer bir Başkanımız var. Allah daha da uzun ömürler versin, daha da iyi hizmetler versin ama bu işlerde her şey imkan meselesi. Herkes birbirine yardım etmek istiyor ama imkan dahilinde olmak zorunda. Borsamız da imkan dahilinde her komiteye yardım etmeye uğraşıyor. Kendilerine teşekkür ediyorum.

Biz teşekkür ediyoruz. Bizi misafir ettiniz, güzel bilgiler verdiniz. İnşallah bu söylediklerinizin çözümü bulunur. Herkes rahat eder.

Ben teşekkür ederim. Bize bu fırsatı veriyorsunuz, sesimiz oluyorsunuz. İnşallah bu söylediklerimiz birisinin kulağına gider. Bu konuda bizlere "Ya sizin de derdiniz buymuş. Ne gibi çözümler üretebiliriz?" diye sorarlar da biz de derdimizi anlatabiliriz. Çözüm buluruz. Ben çok teşekkür ediyorum. Buralara kadar gelip bizi bu konuda dinlediğiniz için.

Rica ederiz.

Köyler Boşaldı

Sakarya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Adem Sarı, Ulusal Kanal'da yayınlanan Haber Arkası programına katıldı. İlyas Gümrükçü tarafından hazırlanan programda Sakarya'da tarım ve ticaret, Türkiye ekonomisi, üretimde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri konuşuldu.

KÖYLER BOŞALDI

Tarımsal alanda Sakarya'da bir zamanlar süpürgecilik vardı. 1950'li yıllarda 1000-1500 tane süpürge ticareti yapan esnaf vardı. Tütün, kavun, karpuz, patates, soğan vardı, bunların şu an hiçbiri yok. Bir kabak kaldı. Adapazarı ve Akyazı'da özellikle patates ekilirdi. Tarlalardan pazarlık yapıp gidip alıyorduk. 80'li yıllardan sonra bunlar da kalktı. Şu anda Nevşehir, Afyon patatesi var. Maalesef üretim çeşidimiz daraldı. Nedeni 1950'li yıllarda sanayileşme, şehirleşme hamlesi yapıldı. Köylerdeki insanlar kentlere göç etmek zorunda bırakıldı. Köyler boşaldı. Şu anda köylerde 60 yaşın altında nüfus yok. Tarımsal gelir şu anda yan gelir haline geldi.

GEVYE KADAR TARIM ARAZİSİ KAYBETTİK

Ziraat odalarının raporuna göre 1997 yılından 2017 yılına kadar kaybedilen tarım arazisi Geyve İlçesi büyüklüğünde. Geyve İlçesi, Sakarya'nın yüz ölçümü en büyük ilçesi.

Biz Sakarya Ticaret Borsası olarak göreve geldiğimiz andan itibaren tarımı gündeme getirdik. Sakarya aslında sanayi, tarım, turizm, tarih ve spor şehri. İzmit bize yarım saat bile değil, İstanbul 1-1,5 saat, Ankara 2,5 saat. Bunu iyi değerlendirmemiz lazım ama biraz önce söyledim son 20 yılda Geyve arazisi büyüklüğünde tarım arazisi kaybettik. İmar planı yapılması lazım. Sakarya'nın tarım alanlarının tekrar belirlenmesi lazım. Devlet tarım alanlarını belirleyecek ve üretim planlaması yapacak. Araziler küçüldü, iklim değişikliği söz konusu. Vatandaş "Onu mu ekelim, bunu mu dikelim?" diyor. Bir sene bir ürün para ediyor diye önümüzdeki yıl herkes o ürünü diyor, bu sefer para etmiyor, döküyorlar. Bunun

planlanması gerek. Devlet Planlama Teşkilatı vardı, kalktı. Tekrar gündeme gelmesi lazım. Sanayi olsun ama tarım arazileri üzerinde olmasın. Sanayi ile birlikte göç de gündeme geliyor. Göçün de sınırlı bir şekilde yapılması gerekiyor.

KÖYLERDE YAŞAM ALANLARI KURMALIYIZ

Dünyada hiçbir ülkeye nasip olmayacak bir avantajımız daha var. Üç tarafımız sularla çevrili, diyorlar ama ben dört diyorum çünkü Marmara da var. Bunları değerlendirmemiz lazım. Hem doğudaki terör sorunu da azalır. Çünkü insanların biraz daha yaşam kaliteleri artar. Ekonomi, sanayi oralara doğru kayınca insanlar daha iyi yaşayacaklar. Daha iyi yaşadıkları için farklı düşünmeye başlayacaklar. İnsanları yaşadıkları yerlerde ekonomik olarak güçlendirmek lazım ve yaşam alanlarını genişletmek lazım.

Ben Sakarya'nın bir dağ köyünde yaşadığımı kabul edeyim. 25 yaşında askerliğimi yapmış olayım, burada yüksek yerlerde fındık tarımı yapıyor. Ekonomik durumum ne kadar iyi olursa olsun evlenmeye kalksam şehirli bir kız köye gelmez. Neden gelmez? Yaşam alanı yok. Oturup arkadaşlarıyla sohbet edecek yani şehirdeki yaşam alanlarını o bölgenin yapısına göre dokusunu bozmadan köy hayatına entegre etmek gerek. Bu tip pilot bölgeler kurulabilir.

TARIM YOKSA EKMEK DE YOK

Sakarya Ticaret Borsası olarak tarıma büyük önem veriyoruz. Tarımla ilgili imar planlarının tekrar gözden geçirilmesi, tarım alanlarının kurulmasını istiyoruz. Ben aynı zamanda toprak kurulusundayım. Burada bazen sanayi geliyor, içimiz yaniyor, toprak gidiyor.

Sakarya Ticaret Borsası Canlı Hayvan Pazarı Salı ve Pazar Günü Hizmet Verecek

Sakarya Ticaret Borsası, tüm hayvan yetiştiricilerimizin alım-satımlarını güvenilir ortamda yapması amacıyla hizmet günlerini salı ve pazar günü olmak üzere haftada iki güne çıkardı.

Sakarya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Adem Sarı "Canlı hayvan pazarının iki güne çıkarılması ile ilgili olarak "1. Canlı

Hayvan Ham Deri Et ve Et Ürünleri Toptan Ticareti Meslek Komitemize gelen talepler doğrultusunda komitemiz ve yönetim kurulumuz, Canlı Hayvan Borsamızın salı ve pazar günleri olmak üzere haftada iki gün hizmet vermesi için karar almıştır.

Hayvan pazarımızda tüm hayvan hareketleri pazar girişinden itibaren dezenfeksiyon ünitesinden başlayarak barınma, alım-satım süreçleri boyunca sağlık ve hijyen açısından kontrol altındadır. Alıcı ve satıcılarımız, bölgedeki tek pazar olan ve veteriner hekim kontrolündeki Canlı Hayvan Borsamızda daha güvenilir ortamda salı ve pazar günleri olmak üzere iki gün rahatça ve güvenle alışverişlerini yapabilirler. İnşallah bundan sonraki süreçte de canlı hayvan pazarımızın hizmet vermesine yönelik aldığımız kararlarla hayvancılık sektörüne hizmet vermeye devam edeceğiz." ifadelerini kullandı.

Türk Özel Sektörünün Çatı Kuruluşu Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği 70 Yaşında

Türk özel sektörünün çatı kuruluşu Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), 70'inci kuruluş yıldönümünü kutluyor.

TOBB'un 70 yıllık süreç içerisinde yerel bir kurumdan küresel bir aktöre dönüştüğünü belirten TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, "70 yıl sonra aynı ruh, aynı heyecanla güçlü Türkiye ve güçlü ekonomi için çalışmaya devam ediyoruz." dedi ve 70 yılda büyük aşamalar kaydeden Birliğin, örnek gösterilen bir noktaya ulaştığını söyledi.

15 Mart 1950'de kuruluş kanunu yürürlüğe giren, 6 Şubat 1952'de ilk Genel Kurulu'nu yapan TOBB'un, 7 Şubat 1952'de organ seçimlerini tamamlayarak fiilen hayata geçtiğini hatırlatan Hisarcıklıoğlu "TOBB, 70 yılda yerel bir kurumdan küresel bir aktöre dönüştü. 365 oda ve borsası, 65 sektör meclisi ile ülkemiz iş dünyasını tamamını hem coğrafi hem de sektörel anlamda bir araya topladı. Atlantik ile Pasifik arasındaki tüm özel sektör kurumlarının yönetimine seçildi ve Türk özel sektörünün hak ve hukukunu uluslararası düzeyde savunan bir konuma gelindi." diye konuştu.

TOBB Öncü Oldu

TOBB olarak Türkiye'nin otomobil üretme hayalini gerçekleştirmek için öncülük yaptıklarını belirten Hisarcıklıoğlu şunları söyledi: "TOGG yatırımcılarını bir araya getiren, yurt içinde mesleki eğitimden kara gümrük kapılarının modernizasyonuna, Kredi Garanti Fonu'ndan Araboluculuk ve Uyuşmazlık Çözüm Merkezlerine, lisanslı depolardan Türkiye Ürün İhtisas Borsasının kurulmasına, yurt dışında Türkiye Ticaret Merkezi açılmasına kadar çok geniş bir yelpazede özel sektöre hizmetler sunan, işlerini kolaylaştıran,

oda-borsa sisteminin dünyada örnek gösterildiği bir seviyeye ulaşıldı. Devamlı suretle artırdığımız faaliyetlerimiz ve geliştirdiğimiz kurumsal kapasitesiyle özel sektörü bir araya getirme ve güç birliği sağlama noktasında üstlendiği büyük sorumluluğu yerine getiren TOBB, sonuç odaklı çalışmalarıyla sadece sorunları tespit edip dile getirmekle yetinmemiş, bunlara kalıcı çözümler önermiş ve hayata geçmesini sağlamıştır."

Emeği geçenlere teşekkür

TOBB'un tarihi boyunca camiaya önemli katkılarda bulunanlara da teşekkür eden Hisarcıklıoğlu şunları söyledi: "Kurucularımızı ve emeği geçenleri saygıyla ve minnetle anıyorum. Geçmişten bugüne, ilk Başkanımız rahmetli Üzeyir Avunduk başta olmak üzere emek vererek TOBB'un bugünkü konumuna gelmesinde katkısı olan herkesi yürekten kutluyor, ahirete intikal etmiş olanları rahmetle yad ediyorum. 70 yıl sonra aynı ruh, aynı heyecanla, güçlü Türkiye ve güçlü ekonomi için çalışmaya devam ediyoruz."

TOBB İLK YÖNETİM KURULU: Üzeyir Avunduk (Ankara Ticaret ve Sanayi Odası), Vehbi Koç (Ankara Ticaret ve Sanayi Odası), Feyzi Dural (Adana Ticaret ve Sanayi Odası), İzzet Akosman (İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası), Şükrü Kerimzade (İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası), Selahattin Sanver (İzmir Ticaret Odası), Osman Kibar (İzmir Sanayi Odası), Haydar Dündar (İzmir Ticaret Borsası), Aziz Zeytinoğlu (Eskişehir Ticaret ve Sanayi Odası), 7 Şubat 1952'de ilk toplantısını yapan TOBB Yönetim Kurulu'nda Yönetim Kurulu Başkanlığı'na Üzeyir Avunduk, Başkan Vekilliğine Şükrü Kerimzade ve Muhasip Üyelikle Vehbi Koç seçildi. Kurucularımızı ve emeği geçenleri saygıyla ve minnetle yad ediyoruz. Dünden bugüne emeği geçen herkesten Allah razı olsun. 70 yıl sonra aynı ruh, aynı heyecanla, güçlü Türkiye ve güçlü ekonomi için çalışmaya devam ediyoruz.

**70 yıldır aynı ruh,
aynı heyecanla çalışıyoruz**

TOBB 70 yaşında. 15 Mart 1950'de kuruluş kanunu yürürlüğe giren, 6 Şubat 1952'de ilk Genel Kurulu'nu yapan TOBB, 7 Şubat 1952'de organ seçimlerini tamamlayarak fiilen hayata geçti.

TOBB İlk Yönetim Kurulu Üyeleri:
Üzeyir Avunduk (Ankara Ticaret ve Sanayi Odası),
Vehbi Koç (Ankara Ticaret ve Sanayi Odası), Feyzi Dural (Adana Ticaret ve Sanayi Odası),
İzzet Akosman (İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası),
Şükrü Kerimzade (İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası),
Selahattin Sanver (İzmir Ticaret Odası), Osman Kibar (İzmir Sanayi Odası),
Haydar Dündar (İzmir Ticaret Borsası),
Aziz Zeytinoğlu (Eskişehir Ticaret ve Sanayi Odası)
7 Şubat 1952'de ilk toplantısını yapan TOBB Yönetim Kurulu'nda
Yönetim Kurulu Başkanlığı'na Üzeyir Avunduk,
Başkan Vekilliğine Şükrü Kerimzade ve Muhasip Üyelikle Vehbi Koç seçildi.
Kurucularımızı ve emeği geçenleri saygıyla ve minnetle yad ediyoruz.
Dünden bugüne emeği geçen herkesten Allah razı olsun.
70 yıl sonra aynı ruh, aynı heyecanla,
Güçlü Türkiye ve Güçlü Ekonomi için çalışmaya devam ediyoruz.

Sağlıklı hayvan : Sağlıklı İnsan

Hayvancılık ve hayvansal gıdalar medeniyetin doğumundan hatta medeniyet öncesi yaşamdan bu yana önemini korumuş ve hayvansal gıdalara ihtiyaç günden güne artarak devam etmiştir.

Ahmet Talha Atabek
Veteriner Hekim

Süregelen bu ihtiyaç gıda üretimi için yetiştirilen mevcut hayvan verimlerinin ve kalitelerinin artırılması mecburiyetini doğurmuştur. Bu ihtiyaç ışığında bilim insanları çalışmalar yapmış ve yapmaktadırlar ve özellikle protein ihtiyacını karşılamada önemli işlere imza atmaktadırlar ancak bilim ve hayvancılığın beraber yürütüldüğü günümüz dünyasında nüfusun hızla artması ve hayvansal gıda arzının yetersiz kalması neticesinde özellikle protein açığı doğmaktadır. Protein özellikle çocuk ve bebek gelişimi için oldukça önemli olduğundan protein açığı seviyesini en aza indirmek ve dünya üzerinde bulunan her bir bireyin sağlıklı ve kaliteli hayvansal gıdaya ulaşmasını sağlamak gerekmektedir. Dünya üzerindeki en büyük otoriteler bunun için çalışmakta tarım ve hayvancılık için büyük bütçeler ayırmakta ve sağlıklı hayvansal gıdaya ulaşılabilirliğin mümkün olmasını sağlamaya çalışmaktadırlar. Dünya üzerinde her geçen gün tarım ve hayvancılık değerlenmekte ve en büyüğünden en küçüğüne tüm üreticiler yüksek verimli ırkları yetiştirmeye ve hayvancılığı teknolojiyle birleştirmeye başlamışlardır. Ancak artan bu seri üretim, hayvan refahı açısından özellikle hayvan severler tarafından büyük bir eleştiri almaktadır ve sadece yüksek verimli ırkların yetiştirilmesi yeterli olmadığını ve bunun yanında hayvan refahının da çok önemli bir konu olduğu anlaşılmıştır. Türkiye’de hayvan refahı göz önüne alınarak tüm yasalar ve yönetmelikler güncellenmiştir. . Yapılan araştırmalar hayvan refahının üst düzeyde olduğu işletmelerden elde edilen hayvansal gıdaların tekstürü ve kalitesi hayvan refahının daha kötü olduğu bir işletmeden alınan ürünle kıyaslandığında aralarına çok büyük değer farkının olduğunu göstermiştir. Stres bir canlının gelişiminde çok önemli bir faktördür. Çiftlik şartlarındaki en küçük değişme dahi hayvanlar üzerinde etkiler yaratmaktadır bunun için işletmelerin hayvan refahına büyük bir önem vermeleri gerekmektedir. Her bir hayvanın fizyolojik bir yeterliliği vardır bu hiçbir zaman unutulmamalıdır zira yetersiz koşullar ve kötü bakım gerek verimler yönünden gerekse refah yönünden büyük sıkıntılar doğuracaktır. 28151 Sayılı Çiftlik Hayvanlarının Refahına İlişkin Yönetmelik’inin amacı kafes ve çiftlik hayvanlarının gelişmesi, uyumu ve evcilleşme durumları ile fizyolojik, etolojik ihtiyaçları ve davranışları dikkate alınarak bakıldıkları ve yetiştirildikleri koşulların asgari standartlarını belirlemektir.

Tüm üreticiler bu yönetmeliğe uygun şekilde işletmelerini ve çiftliklerini dizayn etmeli ve yetiştiricilik ilkesini bu yönetmelik ışığında belirlemelidir. Öte yandan tüketiciler hayvan refahı konusunda gün geçtikçe daha bilinçli hale gelmiştir ve çoğu insan markette satın aldığı hayvansal gıdanın rafa geliş sürecini merak edip araştırmaktadır bu bilinç üreticilerin üretim esnasında daha duyarlı ve sistematik olmasını sağlamaya başlamıştır. Son yıllarda çeşitli yetiştiricilik alternatifleri de ortaya çıkmaya başlamıştır özellikle yumurta sektöründe bunun etkisini oldukça net görmekteyiz. Artık tüketici aldığı yumurtanın hangi metotla üretildiğini hatta hangi tavuğa ait olduğunu görebilmektedir. Üretilen her yumurtanın üzerine sistematik bir şekilde barkot uygulaması yapılmaktadır. Bu barkot sistemi üretilen yumurtanın elde edildiği işletmeyi, kümesi, yetiştirme metodu, işletmenin bağlı bulunduğu şehri göstermektedir ve bu uygulama 2018 yılında zorunlu hale gelmiştir ve her bir işletme bu uygulamayı hayata geçirmiştir. Böylelikle ürün kalitesindeki en önemli özellik olan yetiştirme metodunu tüketiciye ürünü aldığı esnada gösterilmiş olmaktadır. 0 ila 3 arasında dört ayrı yetiştirme metodu vardır bunlar sırasıyla 0 : organik 1 : açık dolaşımda yetişen 2:kümeşte kafessiz yetişen 3 : kafeste yetişen olmak üzeredir.

Aynı zamanda Tarım ve Orman Bakanlığı E-71037622-325.01-342881 sayılı Hastalıktan Ari İşletmeler genelgesini 20.02.2021’de yayınlamıştır. Hastalıktan Ari İşletmeler İçin Sağlık Sertifikası süt sığırcılığı işletmeleri için önemli bir öneme sahiptir. Bu sertifikayı almak çok kolay olmamakla birlikte alındığı takdirde işletmenin yararına olacaktır ve üretilen hammaddenin kalitesini arttıracaktır. Besi sığırı yetiştiriciliği ise gün geçtikçe gelişmekte olup büyük çaplı et entegre tesisleri kurulmaktadır. Hayvancılığın ülke ekonomisindeki payı oldukça büyüktür. Tüm gelişmiş ülkelerde bütçe ayırımına bakıldığında hayvancılık ve tarım hep en çok bütçeyi alan kalemler arasındadır. Gelişmişliğin yapı taşlarından birinin bireylerin sağlıklı hayvansal ve bitkisel gıda tüketimi olduğu su götürmez bir gerçektir. Birey ihtiyacı olan vitamin mineral protein karbonhidrat ve yağı düzenli ve yeterli düzeyde aldığı takdirde zihin ve bedensel gelişimini tamamlayacaktır. ve gelecek için daha büyük bir özveriyle çalışacaktır.

Hayvansal gıdaları inceleyecek olursak bu başlık altında kırmızı et ve ürünleri, beyaz et ve ürünleri, balıke-ti, yumurta, süt ve süt ürünleri, bal ve bal ürünleri(polen, propolis, arı sütü) görebiliriz. Her biri insan sağlığı ve gelişimi açısından içerdikleri biyolojik değerliliği yüksek besin maddeleri sayesinde insan sağlığı üzerine önemli katkıları bulunmaktadır.

Yapılarındaki aminoasitlerin yanı sıra demir, çinko, kalsiyum, vitamin A, vitamin B12 ve riboflavin açısından da zengin ürünlerdir. Özellikle sinir sistemi gelişimi için esansiyel amino asit esansiyel lipit ve vitamin alımı oldukça önemlidir. Özellikle bebekler için önemli olan arjinin histidin gibi yarı esansiyel ve metiyonin lösin gibi esansiyel amino asitler beyin gelişimi ve sinir sistemi fonksiyonlarının gelişmesi üzerinde oldukça büyük etkisi vardır ve bu amino asitler başlıca hayvansal gıdalardan temin edilmektedir. Diğer yandan sinir sistemi gelişiminde önemli rol oynayan B12 ve diğer B grubu vitaminlerinin büyük çoğunluğu da hayvansal gıdalardan temin edilmektedir. Sağlıklı birey için sağlıklı hayvan ve hayvansal ürün şarttır. Gerek beslenme açısından gerekse aynı ortamı paylaşmamız açısından oldukça önemlidir. Zira insan patojenlerinin %60'a yakını hayvansal kökenlidir ve bulaşıcı hastalıkların %25' yakını zoonotik hastalıklardan (hayvandan insana bulaşan bulaşıcı hastalıklara verilen terim) oluşmaktadır. Çeşitli zoonoz hastalıkların ve hayvansal gıda kaynaklı hastalıkların önlenmesinde veteriner hekimlerin önemi çok büyüktür. Çeşitli kurumlarda kliniklerde çiftliklerde ve kesimhanelerde çalışan veteriner hekimler hayvan sağlığının yanında insan sağlığı için de büyük gayret sarf etmektedirler.

Sağlıklı gıda tamamen bir bütündür sadece üretim aşaması değil saklama depolama paketleme transfer gibi tüm basamaklar sağlıklı gıdayı oluşturmaktadır. En iyi çiftliklerden alınan süt soğuk zincirde transfer edilmezse pastörizasyon işlemi tam anlamıyla yapılmazsa ve uygun yerde depo edilmez ise o sütte elde edilecek tüm ürünlerin kalitesini etkileyecektir. Çünkü hayvansal gıdalarda mikroorganizmalar en küçük bir zaafıta kolaylıkla çoğalıp ürün kalitesini değiştirir hatta ürünü bozarlar bunun için çiftlikten sofraya kadar tüm basamakların dikkatli ve özverili bir şekilde çıkılması gerekmektedir. Tüketici ürün satın alırken mutlaka son kullanma tarihine bakmalı ve ambalajı hasarlı ürün almamalıdır.

Hayvansal gıdaların yetersiz alınımı insan sağlığı için son derece tehlikeli durumlar ortaya çıkarmaktadır. Örneğin protein açığının yüksek olduğu bölgelerde yaşayanların kan parametreleri incelendiğinde B12 vitamini eksikliğinin olduğu ortaya çıkmaktadır bununla birlikte düşük bağışıklık, depresyon ve anemi görüldüğü ortaya çıkmıştır. Balık etinde fazlaca bulunan omega 3 beyin ve göz retinasının yapısında temel rol oynar ayrıca zeka gelişiminden, cilt sağlığına, kalp ve damar hastalıklarının önlenmesinden, alzheimer ve erken bunamanın önlenmesine, tansiyonun dengelenmesinden, depresyon ve anksiyetenin azalmasına pek çok yaşamsal fonksiyonda etkilidir.

Bundan dolayı mutlaka haftada 2 kere balık tüketmek gerekmektedir. Ortalama balık tüketiminin fazla olduğu İskandinav ülkeleri ve Kuzey Avrupa Ülkelerinde anksiyete ve Alzheimer vakalarının düşük olduğu kaydedilmiştir. Üç tarafı denizlerle kaplı olan ülkemizde maalesef ki balık etini tüketimi Avrupa ortalamasının oldukça altındadır oysa balık etinde bulunan protein miktarı kırmızı et ve tavuk etine nazaran çok daha yüksektir ve folik asit oranı yüksektir. Balık tüketimini arttırmak adına otoritelerin girişimciler için balıkçılık işletmelerini özendirilmesi gerekmektedir aynı zamanda vahşi avlanma konusunda küçük balıkçılık işletmeleri bilgilendirilmeli ve rasyonel balıkçılık eğitimleri verilmelidir. Vahşi avlanma yoluyla yapılan balık avları doğal dengeyi bozacağından gelecekte kişi başına düşen balık miktarını çok yüksek oranda azaltacaktır.

Bir diğer önemli protein kaynağı olan yumurta hem insan hem de ülke ekonomisinde büyük öneme sahip olan bir besindir. Yumurta 18 farklı aminoasit içermektedir. Bünyesinde bulunan albümin proteini sindirilebilirliği yüksek bir proteindir. Albümin biyolojik değeri en yüksek proteindir ve yumurtanın yaklaşık %60'ını oluşturur. Yumurtada insanların ihtiyacı olan tüm esansiyel aminoasitleri içermektedir ve yumurta proteini diğer gıdaların proteinlerini belirlemede bir standart olarak kullanılmaktadır. Anne sütünde bulunan aminoasitleri yumurta içeriğinde bulmak mümkündür. Yumurta proteinin sindirilebilirliğinin yüksek olduğunu daha önce zikredilmişti bu oranın yüksek olması yumurta proteinlerinin %98'lik kısmının bağırsaklardan aminoasit şeklinde geri emilmesi ve yararlanılması demektir. Tüketiciler için yumurta kolay erişilebilen bir protein kaynağıdır. Pediatrik ve geriatik bireylerin yumurta tüketmesi önerilmektedir ayrıca sporcular da beslenme açısından yumurtayı tercih etmektedirler. Fakat bazı bebeklerde yumurta alerjisi görülebilmektedir bu IgE aracılı gıda alerjenlerinden birini temsil etmektedir. Alerjenik proteinler genellikle yumurta akında bulunmaktadır. Besin alerjisi özellikle 1 ila 2 yaş aralığındaki bebeklerde görülmektedir yaş ilerledikçe gıda tolerasyonu arttığından tehlike ortadan kalkmaktadır. Tüketici taze ve bayat yumurta tayınını evlerinde kolaylıkla yapabilmektedir bu yumurtayı su üzerine koyarak anlaşılır eğer yumurta suda batıyorsa tazedir fakat su yüzeyinde kalıyorsa bayat olduğu anlaşılır.

Sağlıklı hayvan ve hayvansal gıda sağlıklı insan demektir ve hayvansal gıdalar doku gelişiminde ve doku onarımında çok önemli bir yere sahip olduğundan tüketiciler beslenmelerine dikkat etmeli düzenli beslenmeli ve özellikle hayvansal ürün satın alırken daha bilinçli olmalıdırlar. Öte yandan ülke ekonomisi açısından hayvancılık ve tarım çok büyük bir öneme sahiptir. Süt veren her inek, yumurtlayan her tavuk, et veren her siğir, bal yapan her arı birer bacasız fabrika gibidirler onlara bu bilinçle yaklaşılmalı ve saygı duyulmalıdır. Üretim olduğu sürece yaşam kalitemiz daima yüksek olacaktır.

Yeşil Dönüşümde Devlet Destekleri

Görkem Usta
Usta Danışmanlık

Her geçen gün artan dünya nüfusu ve kapitalizmin bizlere dikte ettiği tüketim çılgınlığı, endüstri devriminden günümüze hızla artmaktadır ancak yorgun ve yaşlı evrenimiz insanoğlunun ihtiyaçlarını karşılamakta gün geçtikçe zorlanmaktadır. Gerek imalat sanayinde gerekse günlük yaşamamızda ihtiyacımız olan enerjiyi fosil yakıtlardan elde etmemiz, küresel ısınmayı hızlandırmaktadır. Kutuplardaki buzulların hızla eriyerek deniz seviyelerinin yükselmeye başlaması, sera gazlarından dolayı atmosferde meydana gelen deformasyonların bu hızla giderse önümüzdeki 10 yıl içerisinde ekosistem üzerinde geri dönülemeyecek hasarlar meydana getireceği bilim dünyası tarafından defalarca deklare edilmiştir. Dolayısı ile devletler kaynakların etkin kullanımı, sera gazı salınımının azaltılması, temiz enerji tüketimine (güneş enerjisi, rüzgar enerjisi gibi) geçilmesi, su kaynaklarının ve enerji kaynaklarının bilinçli kullanılması konusunda bilgilendirilmesi noktasında çeşitli aksiyonlar almakta ve politikalar üretmektedir. Örneğin Avrupa Birliği 2035 yılı itibariyle trafikte benzinli ve dizel araçların kullanımını tamamen yasaklamak üzere aksiyonlar almaktadır.

Ülkemizde de son 3 yılda çeşitli kurumlar marifetiyle yeşil dönüşüm konularında çok önemli destekler verilmeye başlanmıştır. Bu destekler Kalkınma ajansları, AB, KOSGEB, Tarım Bakanlığı marifetiyle yatırımcılar ve vatandaşlarla buluşturulmaktadır. Şu anda bölgemizde yeşil dönüşüm için verilen devlet desteklerini kısaca özetlemek isterim.

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMLARI LİSTESİ	DESTEK ÜST LİMİTİ	DESTEK ORANI
Elektrik Motorları Etüt Hizmeti Desteği*	1.500 TL	%100
	2.500 TL	
Elektrik Motorları Değişim Giderleri Desteği**	60.000 TL	%75
	100.000 TL	
Enerji Etüt Hizmeti Desteği***	30.000 TL	%75
Verimlilik Artırıcı Giderler Desteği****	400.000 TL	%40

- İşletmelerin elektrik motoru değişimi konusunda mevcut durumlarını tespit ederek ihtiyaçlarını belirlemelerine yönelik alacakları etüt hizmetine destek verilir. Elektrik Motorları Etüt Hizmeti Desteği kapsamında elektrik motorları etüt hizmeti başlangıç tarihinden önceki son 12 (on iki) ay içinde toplam enerji tüketimi 10 TEP'ten 50 TEP'e kadar olan işletmeler için 1.500 (binbeşyüz) TL, 50 TEP'ten 100 TEP'e kadar olan işletmeler için 2.500 (ikibinbeşyüz) TL'dir.
- Elektrik Motorları Değişim Giderleri Desteği kapsamında elektrik motorları etüt hizmeti başlangıç tarihinden önceki son 12 (on iki) ay içinde toplam enerji tüketimi 10 TEP'ten 50 TEP'e kadar olan işletmeler için 60.000 (altmışbin) TL, 50 TEP'ten 100 TEP'e kadar olan işletmeler için 100.000 (yüzbin) TL'dir.
- İşletmelerin enerji verimliliği konusunda mevcut durumlarını tespit ederek ihtiyaçlarını belirlemelerine yönelik alacakları etüt hizmetine destek verilir.
- İşletmelerin enerji etüt hizmeti desteğinde belirlenen ihtiyaçlarına yönelik verimlilik artırıcı giderlerine destek verilir.

Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı Yatırım Teşvik Belgesi

Bir diğer destek ise Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının güneş ve rüzgâr enerjisi yatırımlarında bölgesel teşvik imkanlarından yararlanabileceklerdir.

Lisanssız faaliyet kapsamında ve bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla

Asgari 240 KW kapasiteyi sahip ve 3 Milyon TL üzerindeki tutarlarda yapılacak

- Güneş Enerjisine Dayalı Elektrik Üretim Tesisi Yatırımları ile (GES)
- Rüzgar Enerjisine Dayalı Elektrik Üretim Tesisi Yatırımları ile (RES)

Yararlanabilecek Destek Unsurları:

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Kurumlar Vergisi İndirimi %70 indirimli ödenir
- SGK İşveren Hissesi Desteği 6 yıl boyunca katkı oranı %25

Bilinmesi Gerekenler:

• Yurt dışından temin edilecek Güneş Paneli ve Güneş Paneli Taşıyıcı Konstrüksiyon sistemleri teşvik kapsamında DESTEKLENMEKTEDİR.

• Başvuruda elektrik dağıtım firmasından alınacak proje onay yazısı ve onaylı tek hat şeması gerekmektedir. (Ayrıca mevzuatta belirtilen ve bakanlıkça istenen başka hazırlanacak evraklar mevcuttur.)

• Yatırım süresi sonuna kadar dağıtım şirketi ile bağlantı ve sistem kullanım anlaşmasının sunulması gerekmektedir

Örnek Uygulama

Toplam 5 milyon TL'lik bir GES yatırımı yapılması durumunda (5 Milyon TL makine, 1 kişi GES kapsamında yeni istihdam) faydalanılacak destek unsurları toplamı yaklaşık 2 Milyon 775 Bin TL'ye çıkabilir. Bu rakam gerçekleşecek yatırım içeriğine göre değişebilir, aşağıda verilen rakamlar tahmini örnek rakamlardır.

KDV İstisnası: 720.000,00 TL

Vergi İndirimi: 1.500.000 TL (Vergi İndirim Oranı %70, Yatırıma Katkı Oranı %30) (Her yıl çıkacak kurumlar vergisi borcu yüzde 70 indirimli ödenir, toplam indirim tutarı yatırımın yüzde 30'una ulaşıncaya kadar bu indirim devam eder.)

SGK İşveren Prim Hissesi Desteği: 55.844,64 TL (6 yıl) (Asgari ücret SGK işveren payı şu an yaklaşık 775 TL civarı, yeni istihdam edilen her çalışan için SGK işveren payı 6 yıl boyunca ödenmeyecek. Her yıl asgari ücret zamlanacağı için faydalanan toplam tutar artacaktır.)

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (Teknik Destek Programı)

Bu programın destek üst limiti 120.000 TL olup hibe oranı %100'dür ancak söz konusu programa sadece kamu kurumları ve kar amacı gütmeyen kurumlar başvurabilmektedir. Kar amacı gütmeyen kurum çatısı altında özel sektör firmaları söz konusu danışmanlık faaliyetlerinden istifade edebilmektedirler.

Firmaların Yeşil Dönüşüm çalışmaları kapsamına giren konulardaki potansiyelinin tespitine yönelik olarak aşağıdaki konu başlıklarında araştırma raporları, envanter çalışmaları, eylem planı, yol haritası ve strateji belgesi hazırlanması konusunda danışmanlık faaliyetleri desteklenmektedir.

Endüstriyel Simbiyoz (Asgari 5 firma),

Eko-Verimlilik (Temiz Üretim) - (Asgari 3 firma),

Enerji Verimliliği (Asgari 8 firma),

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı (Asgari 8 firma).

Avrupa Yeşil Mutabakatına Uyum (Asgari 10 firma)

Organize Sanayi Bölgeleri altyapılarının yeşil dönüşüm ve döngüsel ekonomiye geçişini sağlayacak yatırımlara yönelik ihtiyaç analizi ve ön fizibilite çalışmaları

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı 2020 ile 2025 yılları arasında senede bir kez çağrı esaslı olarak KOBİ'lere ve gerçek kişilere destek vermektedir. Her yılın ekim ayında açıklanan programda da yatırımcılar mevcut tesislerinin tükettiği enerjinin %51 ile %110'u arasında olan kurulu

güce kadar güneş veya rüzgar enerjisi kurulumuna %50 oranında hibe alabilmektedir. Burada Tarım Bakanlığı yapılacak 3.000.000 TL'lik bir yatırımın %50'si olan 1.500.000 TL'yi hibe olarak yatırımcılara vermektedir.

Aşağıda listelenen yatırım konularında yatırım yapmak isteyen yatırımcılar ya da mevcutta bu konularda faaliyetlerini sürdüren işletmeler "Kırsal Kalkınma"nın yenilenebilir enerji desteğine başvurabilirler.

a) Tıbbi ve aromatik bitkilerin işlenmesi, kurutulması, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yeni tesislerin yapımı, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, faal olan mevcut tesislerin kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu,

b) Bitkisel ürünlerin işlenmesi, kurutulması, dondurulması, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yeni tesislerin yapımı, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, faal olan mevcut tesislerin kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu,

c) Hayvansal ürünlerin işlenmesi, kurutulması, dondurulması, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yeni tesislerin yapımı, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, faal olan mevcut tesislerin kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu,

ç) Tarımsal ürünlerin depolanmasına yönelik başvurularda çelik silo ve soğuk hava deposu yapımına yönelik yeni tesislerin yapımı, hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

(2) Tarımsal üretime yönelik sabit yatırım konularında:

a) Tarımsal ürünlerin üretilmesine yönelik iklimlendirme, sulama ve gübreleme sistemli, modern yeni seraların yapımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu,

b) Büyükbaş hayvan yetiştiriciliğine yönelik yeni tesislerin yapımı, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, faal olan mevcut tesislerin kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu,

c) Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğine yönelik yeni tesislerin yapımı, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, faal olan mevcut tesislerin kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu,

ç) Kanatlı yetiştiriciliğine yönelik yeni tesislerin yapımı, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, faal olan mevcut tesislerin kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu,

d) Kültür mantarı üretimine yönelik yeni tesislerin yapımı, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, faal olan mevcut tesislerin kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu,

e) Büyükbaş ve küçükbaş kesimhanelerine yönelik faal olan mevcut tesislerin teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu,

f) Kanatlı kesimhanelerine yönelik yeni tesislerin yapımı, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, faal olan mevcut tesislerin kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu, hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

Ülkemizde şu anda çoğunlukla talep gören yeşil dönüşüm destek programları yukarıda listelediğimiz programlardır ancak bu desteklerin her geçen gün artması beklenmektedir.

Takip edin, **habersiz kalmayın.**

www.stb.org.tr

www.facebook.com/sakaryaticaretborsasi

www.twitter.com/sakaryaticaretb

www.instagram.com/sakaryatb

www.youtube.com/SakaryaTicaretBorsasi

www.linkedin.com/company/sakaryatb